

VERSLAG

Commissie Samenleving

Datum vergadering : 9 juni 2022

Aanwezig in de raadszaal:

Commissieleden:

WIJ Lansingerland : Abdel Afalah, Jan Alsemgeest
Leefbaar 3B : Marjolein Gielis, Carin van Rooijen, Leon Erwich
CDA : Dave Bergwerff, Rita Leijendekker
VVD : Marloes Draak, Boris Wezenberg, Eric Kampinga
D66 : Eva Heijblom, Sander Smolders
CU : Paul Lieverse, Annette Molenaar-Van der Beek
GroenLinks : Selgei Gabin, Menno Duk, Manon van Splunter
PvdA : Sonnie Biharie, Valmir Xhemaili

Wethouders : Titia Cnossen

Voorzitter : Matthijs Machielse

Commissiegriffier : Rianne Kokke

Afwezig

WIJ Lansingerland : Chantal van Weede
CDA : Nelleke Bouman
PvdA : Petra Verhoef

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter, om 20.00 uur: Dames en heren, goedenavond, welkom bij de commissie samenleving. Hierbij open ik de vergadering. Ik wil allereerst beginnen met een aantal mededelingen. Alvorens ik alle mededelingen voorlees, wil ik alvast uitspreken dat ik het een bijzondere eer vind om de komende 4 jaar deze commissie te mogen voorzitten. Het is niet de eerste keer deze raadsperiode dat de commissie samenleving vergadert, maar het is wel de eerste keer dat ik hem mag voorzitten. In eerdere edities was of ik verhinderd of waren de commissies samengevoegd. Ik kijk er enorm naar uit om de komende 4 jaar gezamenlijk bij te dragen aan een mooier Lansingerland vanuit deze commissie. En dat gaan we samen doen, dat gaan we doen met het scherpe debat door naar elkaar te luisteren, door elkaar ruimte te geven, dat gaan we doen met inwoners, insprekers, vanavond al aanwezig, en natuurlijk samen met het college. Ik kijk er enorm naar uit en ik reken op al uw medewerking daarvoor. Over naar een aantal praktische mededelingen van de dag. Mevrouw Bouman van het CDA is afwezig en mevrouw Van Weede van WIJ is afwezig. Overige afwezigheidsmeldingen zijn mij niet bekend en ik zie ook geen verdere mededelingen van uw kant.

2. Insprekers

De voorzitter: We hebben 2 insprekers deze avond. Allereerst mevrouw Sacha Rutten over de werkwijze van de gemeente inzake de tijdelijke huisvesting van basisschool Treehouse aan de Zuiderparklaan te Bergschenhoek.

Inspreker 1:

Mevrouw Rutten: Dank aan de griffier voor het inpassen van deze inspreektijd. Goedenavond aan alle commissieleden. Mijn naam is Sacha Rutten, ik ben bewoner van de Zuiderparklaan en ik ben hier niet alleen namens mezelf, maar namens alle omwonenden van de begraafplaats. We hebben u al geïnformeerd in een brief van afgelopen dinsdag, over de plannen van de gemeente en over de werkwijze. De boodschap van deze brief gaat eigenlijk over burgerparticipatie, of eigenlijk het ontbreken daarvan. De gemeente en de politieke partijen hebben diverse fora aangegeven, dat burgerparticipatie heel hoog op de agenda van de gemeente staat en dat zij het belangrijk vinden. Het in de praktijk brengen van deze burgerparticipatie lijkt echter niet één van de sterkste punten van de gemeente, want in ons geval doen ze aan besluitvorming zonder met direct belanghebbenden te praten of bereikbaar te zijn voor de dialoog. Zoals in de brief ook al aangegeven, zijn wij op 17 maart geconfronteerd met een brief van de gemeente, waarin ze aangeven heel verheugd te zijn, dat zij tijdelijk een basisschool gaan vestigen op het terrein voor onze woningen. Ook werden de bewoners in

deze brief uitgenodigd voor een informatieavond. Als bewoners waren wij heel verrast over dit bericht en wij zijn nog steeds niet verheugd over de basisschool die midden voor onze deur komt. Bovenal zijn wij verbaasd waarom we niet betrokken zijn bij een besluit, dat zo'n grote impact heeft op de kwaliteit van onze leefomgeving. We hebben ons met een groot aantal omwonenden gemeld op de informatieavond en daar zijn wij door de wethouder en de projectleider geïnformeerd over de plannen. Tijdens de presentatie werden wij wederom verrast met het feit dat er al op 16 maart een aanbesteding was gestart voor de aanschaf van lokalen op de locatie. Maar ook dat er nog geen aanvraag tot een tijdelijke omgevingsvergunning was opgestart. Na de presentatie zijn veel vragen gesteld door de bewoners, met name vragen over de gevolgen voor bewoners en gevolgen voor de leefomgeving, o.a. over de toename van de verkeersdruk, de veiligheid van verkeersdeelnemers in de straat, want de infrastructuur past volgens ons niet, de toename van de parkeerdruk en de mogelijke geluidsoverlast, de positionering van de school en het aantal verwachte leerlingen. Daarnaast is er door de bewoners mee gedacht in oplossingen en die hebben we aangedragen tijdens de vergadering. Echter, veel vragen die wij gesteld hebben bleven onbeantwoord en werden door de gemeente, door de wethouder en de projectleider, weer terug genomen. 's Avonds toen ik thuis kwam bekeek ik de aanbesteding en toen dacht ik: op de helft van de vragen die wij gesteld hebben, staan de antwoorden nu dus gewoon op internet. Is dit bewust gedaan? Is deze informatie bewust achter gehouden? Of waren de wethouder en de projectleider heel slecht voorbereid? Op 21 april hebben wij verslag van deze bijeenkomst gekregen en daarin stond dat de aanbesteding al liep en dat de tijdsdruk zo hoog is, dat de gemeente geen aanpassingen meer kon doen en onze suggesties niet meer meegenomen konden worden. Daarnaast gaf zij aan, dat er heel veel kosten aan verbonden zouden zijn en dat het daarom ook niet kon. Wat wij heel tekenend vinden, is dat de beheerder van de begraafplaats wel is mee genomen in de gesprekken vooraf en dat zijn suggesties en wensen wel zijn meegenomen. Om ook iets positiefs te zeggen: de gemeente heeft wel invulling gegeven aan de afspraak met de verkeerskundige. Wij hebben op 10 mei samen met de projectleider en de verkeersdeskundige een rondje gelopen om alles te bekijken. We hebben toen ook aangegeven, dat de berekeningen die zijn gemaakt voor de parkeerplekken volgens ons niet correct waren. We hebben die berekeningen aan de verkeerskundige gestuurd en wij wachten na 4,5 week nog steeds op antwoord over de berekeningen. Om wel de informatie boven water te krijgen over de besluitvorming, op basis van welke feiten dit besluit genomen is, heb ik in het kader van de wet open overheid een verzoek ingediend bij de gemeente. Dit heb ik gedaan op 20 april en op 24 mei heb ik een reactie ontvangen dat de gemeente extra tijd nodig heeft en dat ze mij uiterlijk 1 juni mij zouden informeren. Ik heb tot op vandaag verder geen informatie mogen ontvangen. Mijn conclusie is dan ook, dat we ons niet serieus genomen voelen. We staan als het ware met de rug tegen de muur. We worden niet voorzien van de juiste informatie en de gemeente gaat gewoon door met de uitvoering van alle plannen. Wij zijn van mening, dat de gemeente onze belangen m.b.t. huisvesting van de school niet heeft meegenomen in het besluit en zeker ook niet in de uitwerking van het besluit. De bewoners hebben ondertussen vraagtekens bij de processtappen die door de gemeente zijn genomen, maar we hebben hier helaas dus geen inzicht in omdat de informatie nog niet is aangeleverd. We willen graag als bewoners met de gemeente in overleg om tot een door iedereen gedragen oplossing te komen. Dit is een oplossing waarbij het voor alle partijen de overlast tot een minimum beperkt wordt. De voorzitter: Wilt u gaan afsluiten? Mevrouw Rutten: Ik heb nog 3 zinnen. De gemeente informeert ons slechts en slecht. Burgerparticipatie vinden wij dan ook ver te zoeken. Hierbij willen we daarom een beroep doen op de commissie om deze zaak verder te onderzoeken en de dialoog tussen de bewoners en gemeente te bewerkstelligen.

De voorzitter: Voor de goede orde meld ik dat het niet de bedoeling is om vanaf de publieke tribune visueel of auditief bij te dragen aan de vergadering, maar het applaus is u wel toegekomen. Zijn er verhelderende vragen vanuit de commissie?

De heer Alsemgeest, WIJ: Dank aan mevrouw Rutten voor het inspreken. Het spijt me, ik was ook uitgenodigd om die informatieavond, 11 april was dat neem ik aan, het was mijn verjaardag, ik was er niet, anders had ik ook gehoord wat daar allemaal gezegd is. Nu is mijn vraag wel een beetje, want dat komt niet uit uw inspraak.

(...) (het geluid verspringt naar een volgende spreker, MJ)

De heer Bergwerff, CDA: (...) Als ik het goed begrijp, bent u echt bezorgd enkel om die verkeersveiligheid, dat is de hoofdreden dat u hier inspreekt. Mevrouw Rutten: Nee, wij zijn bezorgd om de verkeersveiligheid maar ook om de toegenomen parkeerdruk. In het verleden is er weleens een dependance van het gemeentehuis tijdelijk aanwezig geweest op die locatie en toen hebben we heel veel last van wildparkeren en parkeren voor onze deur gehad. Maar we zijn ook bezorgd over de geluidsoverlast, want de positionering van de school is nu zo ingepland dat alle geluid naar onze huizen wordt weerkaatst, dus het zijn meerdere factoren.

Mevrouw Biharie, PvdA: Dank u wel voor het inspreken. Sowieso was ik niet bij de presentatie, ik had voor vanavond ter voorbereiding staan hoe de burgerparticipatie was verlopen bij de tijdelijke huisvesting. Als ik goed naar u heb geluisterd, kunt u heel concreet aangeven, de wens van de gemeente is om daar tijdelijk Treehouse te huisvesten, wat zou voor u en samen met de andere omwonenden nodig zijn om wel gezamenlijk, kunt u dat concreet aangeven, om wel voor die tijdelijke huisvesting te gaan? Maar tegelijkertijd tegemoet komen aan wat ik hoor aan overlast, geluidsoverlast, verkeer en dergelijke. Kunt u dat concreet aangeven? Mevrouw Rutten: Goede vraag. We hebben daar natuurlijk over nagedacht. We hebben ook op de informatieavond van 11 april al aangegeven, dat de positionering op dit moment echt niet goed voor ons is. We hebben daar voorstellen voor gedaan, maar de gemeente heeft aangegeven dat dat niet mogelijk is. Dus daar zouden we dan wel verder over in gesprek willen. Mevrouw Biharie: Mijn vraag concreet, zoals ik gelezen heb en de informatie tot mij heb genomen, willen ze in september openen. Gezien het tijdsbestek, zonder onder druk te zetten, bent u samen met alle omwonenden, nogmaals mijn vraag, misschien een verdieping erin: wat heeft u nodig vanuit de kant van omwonenden om wel op heel korte termijn hier samen uit te komen? Mevrouw Rutten: Ik vind het een lastige vraag die u stelt, want volgens mij heb ik al aangegeven dat het met name gaat om de positionering van de school. Als daar al iets in verandert, dan zijn we al wat meer gerustgesteld, maar ik denk dat er ook verkeersaanpassingen gedaan moeten worden. Wij hebben wel een rondje gemaakt met de verkeersdeskundige, maar ik denk dat er op dat moment een vertekend beeld was, maar daar zouden we dan verder naar moeten kijken, hoe dat opgelost kan worden. Mevrouw Biharie: Dank u wel, dat maakt het iets concreter voor me. Dank u wel.

Mevrouw Heijblom, D66: Mevrouw Rutten, dank u wel dat u hier bent, dat is wel een stap. Ik vroeg me af, hebben jullie ook gekeken naar andere scholen in Lansingerland en hoe die een plek hebben binnen de wijken. Ik kan me zomaar een aantal scholen voor de geest halen, die eigenlijk ook heel dicht in bebouwd gebied, in wijken liggen waar eigenlijk weinig tot geen klachten over zijn. Inderdaad, waar wel wat aangepast wordt op het gebied van de verkeersveiligheid, dus dat punt herken ik wel. Maar hebben jullie daar onderzoek naar gedaan? Mevrouw Rutten: We hebben daar geen onderzoek naar gedaan. Ik ben me wel bewust van het feit dat andere scholen midden in wijken staan, want daar zijn mijn kinderen ook naartoe gegaan. Wat ons daarin steekt, is dat wij en met name ook andere bewoners, daar zijn gaan wonen omdat de locatie de bestemming begraafplaats heeft en dat zou behouden blijven. Nu krijgen we ineens in plaats van heel rustige burens heel luidruchtige burens. Daar zijn we gewoon niet blij mee. Bij de andere scholen is het een keuze om ernaast te gaan wonen, maar wij hebben daar bewust niet voor gekozen.

De heer Wezenberg, VVD: Allereerst, ik ben 21 november jarig, dus ik was er wel op die avond. Ik heb daarom de vorige commissie al wat vragen aan de wethouder gesteld en ik heb nu ook weer een rondvraag gesteld, omdat ik met de wethouder graag over het proces wil praten. Ik wil u bedanken voor het gebruik maken van uw inspreekrecht. De voorzitter: Dat is geen vraag.

De heer Duk, GL: Ik heb wel een vraag, zoals het hoort. Ik begreep dat het college aangaf, dat de wijzigingen die u vroeg niet mogelijk schijnen te zijn. Hebben ze dat verder onderbouwd? Wat is daar uw reactie op? Mevrouw Rutten: Ja, wij hebben die vragen gesteld. Wij hebben een antwoord gekregen, dat de aanbesteding al liep en dat gezien de tijdsdruk er geen tijd meer is om met die aanbesteding iets te doen, om het te verlengen. Dus daarom kon er geen wijziging meer plaats vinden. En uw andere vraag was? De heer Duk: Wat uw reactie daarop was, maar die heeft u eigenlijk al gegeven. Mevrouw Rutten: Wij hebben tijdens die informatieavond die suggesties aangegeven en in de loop van het proces kregen we bericht dat ook de notulen vertraagd waren en dat viel toevallig ook heel mooi samen met de sluitdatum van de aanbesteding. Daar heb ik ook op terug gereageerd richting de gemeente, dat is wel een heel conveniënt moment zo.

Mevrouw Gielis, L3B: Mevrouw Rutten, bedankt voor uw inspraak. Er zijn al veel vragen gesteld. Ik denk dat mijn vraag aansluit op die van mevrouw Biharie, beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Wat zou u op dit moment, het proces is al deels gelopen, maar wat zou u nu verlangen van ons om deze gemaakte start procedureel nog beter te kunnen vervolgen? Mevrouw Rutten: Ik vind het nog steeds een lastige vraag, omdat het proces natuurlijk al een heel eind loopt. Ik weet eigenlijk niet eens wat onze mogelijkheden zijn. Het is een ambtelijk proces, lijkt het. Het is heel moeilijk om daar tussen te komen. Wij willen eigenlijk gewoon in gesprek om wel onze wensen te kunnen uiten en ook ervoor te zorgen dat we zo min mogelijk overlast krijgen. Maar het lijkt alsof het proces al gelopen is. Mevrouw Gielis: Mag ik het samenvatten? Als u concreet in gesprek kunt gaan met iemand uit de ambtelijke organisatie om dit proces anders te vervolgen of nader te vervolgen, dan bent u geholpen? Mevrouw Rutten: U heeft het nu alleen over het proces, maar het gaat natuurlijk ook om de dingen die concreet gaan gebeuren. Daar willen wij echt wel een verandering in zien. Dat is niet alleen het proces, we willen ook dat die school een andere positionering krijgt.

De voorzitter: Er zijn geen verdere vragen meer vanuit de commissie, dus dan wil ik u danken voor uw inspraak. Ik zou u willen uitnodigen om nog even de vergadering te volgen, omdat er later een rondvraag volgt op dit punt. Ik zie op de valreep nog een vraag.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik heb een heel korte vraag. Wat bedoelt u met een andere positionering van de school? Kunt u dat kort toelichten, want ik heb er geen helder beeld bij. Mevrouw Rutten: Ja, dat kan ik zeker. De school is nu zo gepositioneerd in een L, dat de gevel voor onze deur komt en daarvoor zit een speelplaats. Al de spelende kinderen, al dat geluid sowieso al, dat weerkaatst tegen de gevel van onze huizen. Als er een draaiing zou plaats vinden van de school, dan zou het geluid een andere kant uit gaan. Dan zouden wij als bewoners minder overlast hebben.

De voorzitter: Daarmee zijn we wel aan het eind gekomen van uw inspraak. Dank u wel. Ik geef het woord aan mevrouw Dieterich over het integraal kindcentrum en het integraal huisvestingsplan. U heeft 5 minuten.

Inspreker 2:

Mevrouw Dieterich: Ik wil graag vanavond gebruik maken van mijn spreekrecht inzake de IKC vorming binnen Lansingerland en daarbij indirect de huisvesting onderwijs. Ik spreek vanuit mijn functie als directeur bestuurder van de voorschoolse voorzieningen Bleiswijk, genaamd de Peuterhoek. Ik denk dat het goed is van tevoren te benoemen dat ik besef dat het vormen van een beleidskader van een IKC een lastige kwestie is geweest, nog steeds is, waarbij veel zaken vanuit verschillende ooghoeken bekeken zullen zijn en moeten worden. Daarom betreur ik het ten eerste dat wij als voorschool er niet bij betrokken zijn. Juist de voorscholen nemen naar mijn mening een belangrijke plek in voor de ontwikkeling van kwetsbare kinderen en ouders met één inkomen. Daarom vind ik het belangrijk dat wij een plek behoren te krijgen binnen de vorming van een IKC-beleidskader. Daarbij houden ouders ook een vrije keuze. Daarnaast vraag ik me af of de gemeente beseft, dat zij op deze manier huisvesting faciliteert voor grotere commerciële partijen, die vervolgens concurrerend op zullen stellen ten opzichte van de huidige eigen voorschoolse voorzieningen. Een voorschoolse voorziening waarin in elk geval al meer dan 50 jaar een nauwe en tevreden samenwerking is met de gemeente, een kwalitatief hoge pedagogische zorg wordt verleend aan de peuters binnen de gemeente. Maar naast investering in de pedagogische kwaliteit ook investeringen zijn gedaan op het gebied van duurzame huisvesting met zonnepanelen, warmtepomp en een goed ventilatieklimaat. Daarnaast ben ik van mening, dat wanneer er meerdere voorschoolse voorzieningen opgericht zullen worden er juist versnippering zal ontstaan van de kwetsbare kinderen en dat dit de kwaliteit niet ten goede zal doen komen. Ik ben van mening dat het de kwaliteit juist zal bevorderen wanneer er een centrale locatie is die zich specialiseert op dit gebied, zoals wij op dit moment ook leveren. Een kanttekening daarbij, in verband met de huidige situatie rondom het tekort van pedagogische medewerkers, baart mij zorgen, waardoor voorschoolse voorzieningen mogelijk zullen zijn met zulke kleine aantallen, doelgroepkinderen voor commerciële partijen. Kortom, ik vind het belangrijk en noodzakelijk dat de positie van de huidige voorschoolse voorzieningen betrokken worden in de plannen van de nieuw te vormen IKC's binnen de gemeente Lansingerland. Ik hoop dat er een notitie bij het voorstel opgesteld kan worden, waarin hier aandacht voor wordt gevraagd. Is het nodig om deze organisaties onder één dak te brengen bij het IKC of moet er worden geïnvesteerd in afstemming en samenwerking en vindt besluitvorming daarna plaats? Ik hoop dat dit per situatie kan worden bekeken.

De heer Afalah, WIJ: Even een vraagje. U zegt dat u liever voorstander bent van 1 systeem voorschool voor alle scholen, dat is wat ik begrijp. Hoe kijkt u er tegenaan, kijk, wij als gemeente gaan natuurlijk niet over de invulling van IKC, school en kinderdagverblijven, voorschool. Wij gaan alleen faciliteren, dat is nu wat we willen doen. Hoe ziet u dan de keuzevrijheid van schoolbesturen om zelf hun keuzes daarin te maken, met wie ze samenwerken en op welke wijze? Elke school heeft een eigen identiteit en ook de voorschool moet wel passen bij de identiteit van de scholen. Hoe kijkt u daar tegenaan? Mevrouw Dieterich: In de afgelopen jaren hebben wij er niet mee te maken gehad dat de identiteit of de verlenging van de voorschool naar primair onderwijs, dat daar problemen waren. Naar mijn idee moet dat geen probleem vormen. Ik denk juist dat die versnippering de kwaliteit van de voorschoolse voorzieningen zal doen verminderen. De heer Afalah: Op basis van wat denkt u dat die kwaliteit dan achteruit zal gaan? Ik neem aan, dat de kwaliteitsnormen gelden voor zowel voorschool maar ook voor een commerciële partij, die dat zou willen doen in een IKC. Mevrouw Dieterich: Ik denk dat als er versnippering ontstaat, dat er zo'n klein aantal doelgroepkinderen zal zijn, dat ik denk dat de kwaliteit zal verminderen, omdat je juist met wat grotere aantallen die kwaliteit beter kan regelen. Mag ik nog wat toevoegen? Ik denk ook wel dat het goed is, juist om dat per situatie dat te bekijken. Dus per IKC-vorming te kijken waar er behoefte aan is. Niet zozeer dat dit een strakke regel zal zijn, maar mijn vraag is meer: bekijk het per geval, per situatie.

Mevrouw Biharie, PvdA: Dank u wel voor uw verhaal. Als ik goed naar u heb geluisterd hoor ik 2 dingen die ik eruit haal: versnippering en uw zorgen en bedenkingen over de kwaliteit. Zoals mijn voorganger hier eerder heeft benoemd, wij zijn alleen de voorfinanciering van de ruimte. Op de wens van de ouders en de schoolbesturen, de voorschoolse opvang en de invulling met alle partijen in de locaties van de IKC, dat is aan het schoolbestuur in samenspraak met de betrokken partijen. Mijn eerste vraag is: bent u vanuit het schoolbestuur, of anderen van u, daarin meegenomen? Wij gaan niet inhoudelijk in de uitvoering daarover. Mevrouw Dieterich: Nee, wij zijn er niet in meegenomen. Dat is juist het punt dat ik naar voren wil brengen. Mevrouw Biharie: Zoals we aangeven, het is aan de schoolbesturen op de IKC-locaties, is het misschien een idee dat u daar de contacten, het initiatief neemt om zelf in gesprek te gaan? Dat lijkt me een optie, want wij voorfinancieren alleen de locaties. Ik heb nog een vraag. U heeft het over de kwaliteit, als ik de informatie tot me heb genomen, de kwaliteit die kleine locaties biedt, het is aan u om de kwaliteit ook op andere locaties, over de pedagogiek voor onze jongste inwoners, ik begrijp even niet goed waar u uit opmaakt dat de kwaliteit zou verslechteren. De kwaliteit is in uw handen, u heeft ruimte, u maakt een deel van het totaalpakket. Het woordje versnippering en dat de kwaliteit eronder zou lijden, dat is voor mij onduidelijk. Zou u dat kort kunnen toelichten? Mevrouw Dieterich: Ik wil even terugkomen op de eerste vraag. Het is inderdaad de ruimte die gefaciliteerd wordt, maar de gemeente is wel ook verantwoordelijk voor de voorschoolse educatie en het onderwijs afstanden beleid, dus daar heeft zeker de gemeente ook een verantwoording in. Daarom vind ik het jammer dat na zo'n lange samenwerking juist de huidige voorschool die er is niet wordt meegenomen in de plannen voor IKC-vorming. De tweede vraag, wat mijn visie zou zijn, wat mijn visie is, om juist één centraal punt te hebben en vanuit daar aan de doelgroep de pedagogische zorg te verlenen. Ik vind het lastig om in woorden te uiten hoe ik dat zie. Ik zou de centrale plek, die we hebben, willen behouden en onze expertise willen uitstrekken naar het primair onderwijs.

Mevrouw Leijendekker, CDA: Ik had een vraag. Ik ken uw centrum, ik woon in Berkel en Rodenrijs dus ik ken uw centrum niet. Ik begrijp dat dit om peuters gaat, een deel van de voorschoolse opvang. Dit gaat om 2-4 jarigen, waar u het over heeft? Mevrouw Dieterich: Ja, dit is de voorschoolse voorziening, waar ook voorschoolse educatie wordt geboden. Dat is inderdaad de peuterleeftijd, 2-4 jaar. Dan vooral de taalachterstand, de voorschoolse educatie, dus niet voorschoolse opvang, maar echt voorschoolse educatie. Mevrouw Leijendekker: Dat is iets anders dan wat ik nu uit de stukken rondom het integraal kindercentrum begrijp, dat de opvang van 0-4 wordt gezien als één. Daar zou soort onderscheid in moeten worden gemaakt. De crèche, de echte kinderopvang, maar ook het educatieve gedeelte. Dat maakt het voor de schoolbesturen wat ingewikkelder, denk ik. Mevrouw Dieterich: Ik wil in ieder geval dat er aandacht wordt besteed aan het feit dat er al voorschoolse voorzieningen zijn. Ik weet niet of het verstandig is om allemaal verschillende voorschoolse voorzieningen erbij op te richten. Mevrouw Leijendekker: Dan ziet u concurrentie? Mevrouw Dieterich: Precies. Het gaat om het bestaansrecht van de Peuterhoek, dat wil ik hierbij noemen.

Mevrouw Heijblom, D66: Inmiddels zijn er al zoveel vragen gesteld. Ik begreep het niet goed. U heeft het over vanuit één locatie die voorschoolse opvang bieden. Inderdaad, je wilt ook dat primair onderwijs. Mijn vraag zou dan zijn: beginnen we nu met een aantal IKC's? Dat gaan we uitbreiden de komende jaren. Het is natuurlijk ook maar de vraag of je de capaciteit hebt, dat dacht ik eerst, om op al die IKC's dan effort, mensen, neer te gaan zetten. Maar jij hebt het over één locatie. Dan is het natuurlijk een speciale vorm van onderwijs. Ik vraag me wel een beetje af: heb je nou echt te vrezen van die concurrentie? Het is ook een hele mooie voorziening, dus ik denk dat ouders er heel graag gebruik van maken en ook een ritje om maken. Het idee van zo'n IKC is dat je alles onder één dak hebt. Maar als je een kindje hebt, wat toch die zorg nodig heeft, die jullie bieden, dan denk ik: als jullie goede kwaliteit leveren. Ik denk dat er ook kindjes doorverwezen worden naar jullie door het consultatiebureau. Mijn vraag is: is de vrees die u heeft wel terecht? Mevrouw Dieterich: Dat blijft natuurlijk altijd de vraag. Ik wil daar wel vooruit op inspelen, om daar vooruit een analyse op te maken. Wat als daar een IKC wordt gevormd, welke gevolgen heeft dat voor de huidige voorschoolse voorziening? En daar een analyse op maken.

De heer Wezenberg, VVD: Ik heb een heel eenvoudige vraag. U bent een stichting, neem ik aan, geen commerciële partij. Heeft u ook kenbaar gemaakt aan de gemeente en aan schoolbesturen, dat u die gesprekspartner zou willen zijn? U geeft eigenlijk aan: ik zou partner willen zijn. Ik hoor u niet zeggen, dat u tegen IKC's bent en niet dat u zich zorgen maakt om uw eigen bestaansrecht. Mevrouw Dieterich: Ja, klopt inderdaad. Ik heb inderdaad daarmee contact gezocht met degenen die een IKC willen vormen, maar daar was al een partij bij betrokken, daar was geen mogelijkheid meer voor mij om daar een vorm te kunnen bieden.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Dieterich voor uw inspraak. U bent niet aangemeld, meneer Lieverse. Als u uw pasje erin steekt, kan ik u nog het woord geven. Ik zie u nu verschijnen.

De heer Lieverse, CU: Het was een test van mij voor de voorzitter, kijken of hij weet hoe het allemaal werkt met de techniek. Meneer Afalah vroeg al iets over de verschillende schoolbesturen die een eigen wens hebben. Mijn vraag is: hoe verhoudt uw pleidooi zich met vrije schoolkeuze van ouders? Ik zal de vraag herhalen. U heeft een pleidooi, hoe verhoudt zich dat met een vrije keus van school door ouders? Mevrouw Dieterich: Ik denk juist dat de vrije keus door ouders breder wordt getrokken wanneer wij een rol daarin zullen spelen. Wanneer je al een keuze moet maken terwijl het kind nog niet verder ontwikkeld is vanaf nul tot 12 jaar bij een school aangemeld wordt. Juist de keuzevrijheid om van 2-4 jaar een onafhankelijke partij te hebben en vanaf dat moment te kijken waar een kind behoefte aan heeft, welke onderwijs het beste bij de peuter past. Met advies vanuit ons denk ik juist dat dat de keuzevrijheid van ouders bevordert.

Mevrouw Leijendekker, CDA: Een verhelderende vraag. Ik ken uw school niet, is het een dagopvang of een aantal uren op een dag? Mevrouw Dieterich: Peuteropvang, een aantal uren op een dag, een ochtenddeel en een middagdeel.

De voorzitter: Daarmee zijn we dan aangekomen bij het einde van uw inspraak. Dank u wel voor het inspreken in de commissie samenleving. Ik zou u willen uitnodigen nog aanwezig te blijven in de vergadering, want het integraal kindcentrum wordt vanavond besproken. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 2, de sprekers.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 18 mei 2022

De voorzitter: Daarover zijn geen opmerkingen binnen gekomen. Ik kijk nog even om me heen. Nee. Dan is bij deze het verslag vastgesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Mevrouw Rutten, misschien is het interessant als u nog heel even blijft, want er is een rondvraag aangekondigd voor vanavond.

Inventarisatie rondvragen:

Mevrouw Gielis, L3B: De aanbesteding voor Sportfondsen, sportaccommodaties.

De heer Wezenberg, VVD: Ik wil wat vragen over de vestiging van Treehouse.

De voorzitter: Dan zijn deze 2 rondvragen aangemeld. Gelet op de publieke tribune ga ik u een voorstel doen voor de agenda van vanavond. We hebben 1 besprekspunt, 2 stukken ter advisering aan de raad en tot slot 2 rondvragen. Ik ga u voorstellen de agenda om te draaien, te beginnen met de rondvragen, vervolgens de stukken ter advisering aan de raad te doen, daaronder valt het beleidsplan integraal kindcentrum en de vergadering te besluiten met het besprekspunt van de heer Lieverse over de GGD. Kan ik op uw instemming rekenen? Ik zie veel knikkende gezichten.

Mevrouw Gielis, L3B: Ik zou graag een kleine schorsing willen en ik hoop u niet uit te leggen waarvoor dat is. De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij het als volgt doen. We beginnen met de rondvraag van de heer Wezenberg, dan gaan we niet schorsen. Ik denk dat ik daarmee heb voldaan aan uw verzoek. Eerst de rondvragen, vervolgens de stukken ter advisering aan de raad en vervolgens de besprekspunten. Geen opmerkingen meer over de agenda? Dan is de agenda bij deze vastgesteld en ga ik direct over naar de rondvragen.

Rondvragen

De heer Wezenberg, VVD: Op 14 april j.l. stelde de VVD een aantal vragen m.b.t. het proces rondom de vestiging van de tweetalige Montessorischool. De antwoorden op deze rondvraag in combinatie met de brief van de bewoners baren de VVD grote zorgen. Uit de brief van de bewoners blijkt dat de gemeente op geen enkele manier tegemoet komt aan de wensen van de bewoners. De vraag van de VVD aan de wethouder is dan ook of hij dit beeld herkent en kan aangeven of hij bereid is om op zeer korte termijn, binnen 2 weken, een gesprek aan te gaan met de vertegenwoordiging van de bewoners. De behandeling in de raad van de brief staat gepland voor 30 juni en ondertussen is de aanbestedingstrein al vertrokken en er lijkt binnenkort geen weg meer terug. De VVD wil dan ook weten of de wethouder onderschrijft dat het bepaald niet getuigt van een nette gang van zaken en of hij bereid is de casus opnieuw te beoordelen en de missers van zijn voorganger in dit proces te herstellen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik geef even mee, dat het college heeft afgesproken dat wethouder Cnossen de beantwoording van uw rondvraag op haar zal proberen te nemen.

Wethouder Crossen: Met uw goedvinden wil ik de vraag van de heer Wezenberg ook gebruiken om misschien nog iets breder in te gaan op een aantal punten, die ook door de insprekers zijn genoemd over het proces, toch wel een aantal zaken die wat langs elkaar heen lopen en wat langs elkaar heen praten. Wij hebben inderdaad, dat hebben we ook de vorige commissie besproken, de heer Wezenberg vroeg ernaar, op 11 april was de informatieavond. Het college heeft daar zeer duidelijk gemaakt, dat het informatie was. Op het moment dat er snel gehandeld moet worden, en dat was het geval omdat deze school gehuisvest moet worden, dat zijn we als gemeente verplicht, op 22 augustus begint de school, dan moeten de kinderen in een klaslokaal zitten, dan moet de school kunnen beginnen, hadden wij heel veel haast om dit nog te regelen. Het was gebleken dat er een ander schoolgebouw, het Startpunt in Bergschenhoek, waar we eerst gedacht hadden dat deze school kon starten, door de tijd ingehaald was doordat 2 scholen in het Startpunt aan groeien waren, maar ook deze 2-talige Montessori meer kinderen binnen kreeg dan verwacht. Daar moesten wij dus snel schakelen als college. We hebben in maart het besluit genomen om toch uit te wijken naar deze tijdelijke locatie. We hebben toen direct, bij het collegebesluit zat ook de uitnodiging aan de bewoners. Het klopt dat de aanbesteding toen al liep. Wij hebben heel veel tijdelijke lokalen het komend schooljaar nodig en die aanbesteding was al eerder begonnen. Het kon nog net op dat moment mee genomen worden om ook deze lokalen voor Treehouse hierin mee te laten liften. Maar uiteraard, een aanbesteding kost ook tijd, dat weet u ook, dus ook daar was de tijdsdruk hoog. Op die manier hebben wij inderdaad de omwonenden geïnformeerd op die avond. Het was duidelijk informeren, heb ik ook heel helder gemaakt. Een verrassing dat de aanbesteding al gestart is, ja, dat was wat mij betreft niet de bedoeling, dat het voor u een verrassing was, want dat zat in de hele planning. Wij hebben die avond inderdaad naar de zorgen van de omwonenden geluisterd, het ging met name over het verkeer en parkeerdruk, hele gewone zorgen, zaken waar we in elk geval als gemeente mee aan de gang zijn gegaan en dat heeft geresulteerd in een bezoek van een verkeerskundige, bewust op een ochtend om 08.00 uur. Als wij er 's morgens om 10.00 uur gaan staan dan is er misschien geen kip, maar om 08.00 uur is toch wel enigszins het spitsuur. Daar is met elkaar gekeken welke aanpassingen er gedaan kunnen worden en dat gebeurt ook. Parkeerdruk is ook besproken, op het terrein is ruimte. Ik heb op de informatieavond ook al gezegd dat het aan de school zelf is om het personeel bijvoorbeeld te verplichten op het terrein zelf te parkeren en zeker niet in de buurt. Dat hebben we mee genomen. Er was ook een aantal mensen er tegenover, die vreesden voor de schittering van de school tegen hun huis aan. Er is toen gezegd, dat er beplanting bij komt. De positionering van de school is inderdaad ook in gesprek geweest. Er is uitgelegd, dat er ook weer eisen zijn voor hoe je een school positioneert ten opzichte van de zon. Een schoolplein mag niet op het noorden liggen, omdat er ook zon moet komen. Er is weldegelijk naar gekeken of dat nog mogelijk is, maar dat was niet meer het geval. Dus de draaiing van de school is wel bekeken. Daarmee hebben wij als gemeente geprobeerd zo goed mogelijk aan de zorgen tegemoet te komen, maar het is inderdaad redelijk staccato, misschien een hard proces van een besluit van het college, een omgevingsvergunning waartegen u volgens de wet algemene wet bestuursrecht bezwaar tegen in kunt dienen. Wij moeten ons werk goed doen, want stel dat de commissie beroep en bezwaar adviseert om dit te vernietigen of over te doen, zitten wij vooral met de gebakken peren. Daarin willen wij echt proberen een goed besluit te nemen en daar moet je kiezen tussen een aantal kwaden, maar in elk geval zijn we wettelijk verplicht de school daar te huisvesten. Dan ga ik nog even naar de concrete vragen van de heer Wezenberg, die ik deze avond geen Zevenbergen zal noemen. De missers van de voorganger, daar kunt u mij rechtstreeks op aanspreken, ik vind het belangrijk om dat vanavond zelf te doen, want ik ben bij het proces betrokken geweest. Ik hoop dat ik u duiding heb kunnen geven in welke omstandigheden de gemeente dit besluit heeft genomen. Hoe het zit met een aanbestedingstrein, het zat gewoon in het traject van heel veel meer schoollokalen. Ik hoop dat ik daarmee uw vragen heb kunnen beantwoorden. Dank u wel.

De heer Wezenberg, VVD: Allereerst bedankt voor het duidelijke antwoord en de duidelijke uiteenzetting. Het was fijn geweest als we deze uiteenzetting op de informatieavond ook zo helder was. Het verbaast mij dat bewoners niet geïnformeerd zijn over een aanbestedingstraject dat al gestart is. Het verbaast u, maar het verbaast me niet want u heeft het op die avond niet verteld. Als u het nou wel verteld had op die avond, dan was het echt een informatieavond geweest, maar dat heeft u niet gedaan. Op mijn vraag, die ik gesteld heb aan uw opvolger, maar die ik dus nu aan u ga stellen, ik heb gevraagd wat u van deze gang van zaken vindt. Of u dat een nette gang van zaken vindt, daar heb ik geen antwoord op gehad. En de vervolgvraag was, als u dat niet netjes vindt, wat u dan wel gaat doen. Als u het wel netjes vindt, of u dan kunt aangeven of dat ook uw beleid is voor de komende 4 jaar. Dank u wel. De voorzitter: Ik ga ervan uit, dat u uw vragen via de voorzitter aan wethouder Crossen heeft gericht.

De heer Smolders, D66: Bedankt aan de inspreker op dit punt. De wethouder heeft net aangegeven, dat over de positionering niet te praten valt, omdat het naar het noorden is, maar er zijn natuurlijk ook tussenoplossingen te bedenken over die positionering. Zou daar ook nog over gesproken kunnen worden?

De heer Duk, GL: Is het mij ontgaan of heeft de wethouder niet aangegeven of ze bereid was het gesprek aan te gaan met de omwonenden?

Wethouder Crossen: Meneer Wezenberg, vind ik dit een nette gang van zaken? Wij hebben gehandeld volgens de algemene wet bestuursrecht en dat is niet altijd de meest aardige gang van zaken, daar ben ik het helemaal met u eens, maar op een bepaald moment moet je als gemeente wel een besluit nemen. Gaan we dat zo de komende 4 jaar doen? Ik ben van plan mij aan de wet te houden, waar ik kan haal ik heel graag op in de samenleving wat er leeft, dat weet u, dat kent u ook van mij. Vandaag een bijeenkomst over eenzaamheid, over alzheimer gehad, daar heb ik tussen de samenleving gezeten, dat is de voorkeur. Maar soms moet je een besluit nemen en daarvoor zitten wij hier ook in dit gemeentehuis, om de school te huisvesten. Meneer Smolders vroeg of er toch nog een beetje geschoven kon worden. Daar is naar gekeken en dat was niet mogelijk. Dat heeft ook iets met bouwvlak te maken op dat terrein, omdat dan daar de omgevingsvergunning opnieuw gedaan zou moeten worden. Aan de voorkant is gekeken naar de bezonning van het schoolplein. Op die basis is deze positionering gekozen. Meneer Duk: wilt u alsnog het gesprek aangaan? Ja, maar, uiteraard, we willen altijd met iedereen het gesprek aangaan, maar op het moment dat er een bezwaar ligt tegen de omgevingsvergunning denk ik dat het correct is dat we eerst de adviescommissie zijn werk laten doen en daarna ook weer verder gaan. Maar ik ga graag het gesprek aan met de omgeving.

De voorzitter: Daarmee zijn we aan het eind gekomen van de rondvraag van de heer Wezenberg. We gaan naar mevrouw Gielis voor haar rondvraag.

Mevrouw Gielis, L3B: Dank u wel, nieuwe voorzitter, het bevalt prima zo. Ik had een rondvraag. Ik heb technische vragen gesteld en die zijn vanmiddag ergens rond 17.15 uur beantwoord in mijn e-mail, morgen staan ze op IBABS. Ik wil u kort even mee nemen om te duiden waar mijn vraag over gaat. Sportfondsen MFA Lansingerland is verantwoordelijk voor het beheer van de contracten met de sportaccommodaties. Er was een aanbesteding voor uitgeschreven en die liep voor 3 jaar met een maximale verlenging van 1 jaar tot 31 december afgelopen jaar. Toen was het contract afgelopen en die aanbesteding was niet uitgeschreven. Mijn vraag was: wanneer gaat die aanbesteding uitgeschreven worden? Daarop is het antwoord geweest: kunnen jullie morgen lezen, ergens rond 27 juli. De vergunning staat gepland ergens medio november. Dat contract is dus verlengd, maar niet officieel dat weet ik niet, maar in ieder geval, Sportfondsen doet nu het beheer van die accommodaties en of dat juridisch rechtsgeldig is weet ik niet, dat doet er niet toe, maar de grote vraag die overblijft na het beantwoorden van de technische vragen is: wie gaat dan nu de nieuwe contracten aan met de huurders vanaf 1 januari 2023? De contracten kunnen niet meer door de huidige exploitant worden ingeboekt. Dus mijn vraag is: kan dat probleem worden opgelost?

Wethouder Crossen: Ik neem dit waar voor collega Fortuyn, die daarover gaat. Terecht wat u zegt, mevrouw Gielis, heel goed opgemerkt, die aanbesteding, die termijn was verlopen van het contract met Sportfondsen. Op het moment dat de gemeente daar achter kwam was in 2021 nog te laat om het hele traject nog te starten. U moet ook beseffen, dat het ook hier wel aan het gebrek aan handen in de organisatie ligt. Wat je dan kunt doen is verlengen met het huidige bedrijf en dat is gebeurd. Daar heeft het college ook officieel een besluit over genomen. Dus de exploitatie en het contract, overeenkomst met Sportfondsen is voor 1 jaar verlengd tot 1 januari 2023, heeft u ook gezegd. Daarmee heeft Sportfondsen ook weer de positie om bijvoorbeeld huurcontracten af te sluiten vanaf 1 januari 2023 met de huurders. De huidige exploitant is ook op de hoogte van consequenties voor het personeel als hij de aanbesteding niet wint. Wij hebben namelijk als gemeente opgenomen, dat de rechten van het personeel ook moeten worden overgenomen door de nieuwe exploitant. Dat vind ik eigenlijk ook wel heel belangrijk om hier te melden, want ik zit daar altijd het meest mee in mijn maag, of het nou leerlingenvervoer is of Sportfondsen, daar werken heel veel mensen en dat is toch altijd een onzekere situatie. Maar dat is het geval. U heeft de data genoemd, die gunning is in november gepland, de aanbesteding loopt, dus we hopen dat we in 2023 weer helemaal up-to-date zijn.

Mevrouw Gielis, L3B: Dat betekent dat de contracten die voor september tot juli volgend jaar moeten worden aangegaan door de huidige exploitant mogen worden gedaan. Dat betekent dus, neem ik aan, dat ook eventueel de nieuwe exploitant, wie het dan ook wordt, die contracten overneemt.

De heer Duk, GL: Ik ben de voorganger van de voorzitter van de Peuterhoek. Ik weet dat we sinds 2008 al geen huurcontract daar meer hebben. Ik weet dat dat ook bij een heleboel andere zo is. Ik zou heel graag willen weten of dat in deze aanbesteding met Optisport meegenomen gaat worden, dat alle huurcontracten daadwerkelijk worden verlengd of geactualiseerd. De voorzitter: Dat is een technische vraag.

Wethouder Crossen: Mevrouw Gielis, het antwoord op uw vraag is: Ja. Zeker. De vragen van de heer Duk vind ik even buiten dit verhaal, maar het is prettig als u die vragen via de griffie schriftelijk kan stellen, per mail heet dat tegenwoordig, dan gaan we daar graag op in. De voorzitter: Wij specificeren dat niet apart, schriftelijk of per mail. Een klein beetje bestuurlijke vernieuwing in de commissie. Aan de inwoners op de publieke tribune: dank voor uw komst en een prettige avond nog.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Vaststellen IKC beleid

De voorzitter: We hebben hiervoor een spreektijd van 3 minuten in de eerste termijn en 2 minuten in de tweede termijn.

Mevrouw Molenaar, CU: De fractie van de CU is blij met dit goed uitgewerkte voorstel voor de IKC-vorming in Lansingerland. Er is goed geluisterd naar de vraag vanuit het onderwijs en de ouders. Er ligt hier weliswaar geen wettelijke taak voor de gemeente, maar het is wel iets waar de gemeente juist heel goed kan ondersteunen. Zeker gezien de regeringsplannen voor het verbeteren van de toegankelijkheid van kinderopvang. Wat de CU betreft wordt in gesprongen op het juiste probleem. De gemeente ontzorgt de scholen en kinderopvanginstelling voor wat betreft de huisvesting. De risico's en de inzet van de gemeenteambtenaren worden hierbij goed afgebakend. De schoolbesturen en kinderopvanginstellingen kunnen aan de slag met de gewenste pedagogische visie en het voldoen aan de wettelijke regels en kunnen wellicht gebruik maken van elkaars kennis en elkaars medewerkers. Dit biedt ook kansen voor bijvoorbeeld BSO-medewerkers, die breder inzetbaar willen zijn. De keuze om IKC-vorming te koppelen aan de scholen waar nieuwbouw of renovatie plaats vindt, kan ook rekenen op de steun van de CU-fractie. Ieder schoolbestuur krijgt hierdoor de mogelijkheid om aan een IKC te bouwen. Zo sturen op de kosten van de IKC's is voor ons een verantwoord financieel beheer. De terugverdientijd van de investeringen is weliswaar lang, 40 jaar, maar de risico's zijn niet heel groot. Kinderopvang is een basisvoorziening geworden. De bevoegdheid van het college om per project het budget te verhogen is wat de fractie van de CU betreft akkoord. Onze vraag aan de wethouder is om de raad hier wel steeds over te blijven informeren. Tenslotte nog een vraag. Kan de wethouder aangeven of er op korte termijn gestart kan worden met de uitvoering van dit plan? Zo ja, dan wensen we de medewerkers van de gemeente, de scholen en de kinderopvanginstellingen heel veel succes. Dat was mijn verhaal.

Mevrouw Leijendekker, CDA: Ook de CDA-fractie is van mening, dat het hier gaat om grondig voorbereide beleidsnotitie, een helder verhaal. Het sluit ook aan bij ons verkiezingsprogramma, dat is ook altijd leuk om te lezen. We houden ook een pleidooi voor het stichten van dit soort integrale kindcentra. Ik vind dat het concept, zoals het neergelegd wordt, blijkt geeft van een moderne maatschappijvisie met aandacht voor verantwoorde en doorlopende ontwikkeling van kinderen en ook voor de arbeidsparticipatie van hun ouders en verzorgers. Het helpt ook nog bij het terugbrengen van het tekort aan kinderopvangplekken, waar in deze gemeente veel vraag naar is. Ook ons Lansingerlands kleinkind gaat nu naar een kinderopvang in Pijnacker, dus die kan hier ook niet terecht. Ik hoop dat dat in de toekomst niet het geval zal zijn. Ik heb begrepen uit de stukken, dat er sprake is van een goed overleg met schoolbesturen. Ik zou daar graag een bevestiging van de wethouder op willen zien. Wij waren helaas niet bij de beeldvormende avond, dus misschien hebben we dat gemist, maar misschien kan de wethouder dat kort aangeven. De wijze waarop de financiering wordt aangepakt met (...) budgetneutraliteit vinden wij ook een goede aanpak. De aanpak loopt nu tot en met 2024, want dan zou er sprake zijn van een evaluatie. Wij begrijpen uit de stukken dat het gaat om lopende initiatieven in dat kader, niet om nieuwe initiatieven. Wij vragen ons af als er zich eventueel nieuwe initiatieven aanmelden, hoe daar dan vanuit het college kan worden omgegaan. Betekent dat dan dat daar geen ruimte voor is? Kan het ook zo zijn, dat er niet een bestaand schoolbestuur maar een ander soortige instelling bij de gemeente aanklopt: ik wil ook een IKC hebben. Is daar dan ook ruimte voor? Kan de gemeente dat ook weigeren? Hoe speelt het punt van de rechtsgelijkheid daar een rol? Dat was mijn laatste vraag. Dus een aantal verduidelijkende vragen, maar op zich staat de CDA-fractie positief tegenover het voorstel.

De voorzitter: Een klein punt voor de commissieleden. Als u uw microfoon op verzoek-stand zet, dan kan dat natuurlijk ook een interruptie zijn. Dus als een andere spreker van de commissie het woord heeft, verzoek ik u uw microfoons weer uit te zetten, zodat helder is wanneer u een interruptie wilt plegen. We zouden eigenlijk een knop extra moeten hebben, meneer Smolders, ik ben het helemaal met u eens. De conclusie is dat u nu de enige bent, die het woord vraagt, ga uw gang.

De heer Smolders, D66 Over het algemeen gaat het u goed af met het voorzitterschap, bij deze al een compliment te pakken. Met de beleidsnotitie IKC-vorming Lansingerland, een paar collega's zijn me al voor geweest, biedt het college een oplossing voor een maatschappelijke vraag van onze onderwijspartners en ouders. D66 vindt het belangrijk dat de ontwikkeling van kinderen in een veilige

omgeving gebeurt en dat kansen ten volle worden benut. Ook voor kinderen die in aanmerking komen voor vroeg- en voorschoolse educatie. Ik heb begrepen uit het kennisdocument dat er 80 peuters zijn. Ik had ook van mevrouw Dieterich begrepen dat ze een aantal peuters doorverwezen krijgt met een taalachterstand, dat zal extra aandacht behoeven, dat moet geborgen blijven binnen de gemeente. Een kindcentrum integreert primair onderwijs met buitenschoolse opvang, BSO, KDV, VVE onder één dak voor kinderen van 0-12 jaar. Belangrijk hierin is te noemen, dat het om één pedagogische visie gaat, dat ook tijdens de beeldvormende avond werd verteld. De ingewikkelde eigendomsconstructie en economische claimrecht, we gaan even technisch worden, lijkt in het voorstel opgelost te zijn door schoolbesturen een financiering mee te geven, zodat zij de extra IKC ruimte kunnen bouwen. Een schoolbestuur zal dit via de integrale kostprijs op jaarbasis op termijn terugbetalen. Hiermee is voorfinanciering kostendekkend gemaakt, immers, de gemeente mag geen staatssteun verlenen, en budgetneutraal verwerkt. Echter, er bestaat de kans op leegstand. Als leegstand lang aanhoudt is dat in de boeken langdurig voelbaar, dus ik heb enkele vragen aan de wethouder hierover. Hoe schat de wethouder de risico's in m.b.t. de voorfinanciering? Het gaat tenslotte om 7 scholen die een IKC willen beginnen op termijn. Per IKC project zijn de kosten geraamd op circa € 1mln, zoals ik het heb gelezen, maar ik kan me daarin vergissen. De bedoeling is dat we dit eind 2024 evalueren. Welke langdurige termijneffecten zijn er door het hanteren van een voorfinanciering in 2022-2024 te verwachten? Wat gebeurt er met eventuele toezeggingen bij nieuw beleid vanaf 2025? Wat als uit de evaluatie blijkt dat het weinig zin heeft om IKC's voort te zetten? Dus een negatief resultaat uit de evaluatie, wat betekent dat voor de reeds bestaande IKC's? In aanvulling nog een vraag: in hoeverre is de gemeente verantwoordelijk voor de voorschoolse educatie, waar mevrouw Dieterich het over heeft?

Mevrouw Gielis, L3B: Ik zal geen nieuwe voorzitter zeggen, ik ben het nu gewend. Dit goed uitgewerkte voorstel voorziet in een behoefte en lost een aantal problemen in één keer op. Ze zijn al genoemd: verbeteren van de basis- en ontwikkelingsmogelijkheden van de jeugd, er wordt voldaan aan een maatschappelijke behoefte vanuit de scholen, we lossen het tekort aan kindopvangplekken op in Lansingerland en er is een grotere kans op vroegtijdige signalering van problemen, zoals problemen met taalachterstand. Dit hele voorstel kan budgetneutraal geregeld worden. Meneer Smolders noemde al een ingewikkelde constructie, maar wat ons betreft is die prima uitgelegd in de achterliggende stukken. En ja, er is een heel klein, minimaal risico op leegstand en dat hele kleine risico is uitgelegd in de stukken. Wat ons betreft weegt dat risico niet op tegen de enorme winst die we behalen met deze vorm van voorfinanciering. Het geld staat nu op de bank, staat daar niets te doen. Op deze manier stimuleren we alles waar wij als partij voor staan. Kortom: wat L3B betreft is dit een hamerstuk.

De heer Afalah, WIJ: Een hoop is al gezegd. Ik zal even de punten langs lopen, zodat ik niet in de war raak. Al enige jaren zien wij een ontwikkeling waarbij de vraag naar kinderopvang groeit. Wachtlijsten groeien binnen onze gemeente Lansingerland, waar mensen maanden moeten wachten tot ze hun kind daar naartoe kunnen brengen. En een tekort aan goed geadresseerd personeel, maar dat tekort is overal. Ook scholen kampen met personeelstekort. Het is steeds moeilijker geworden om kwetsbare leerlingen goed te begeleiden en de juiste zorg te geven en ondersteuning. Ook de roep om minder langs elkaar heen te werken wordt steeds groter vanuit de basisonderwijs, kinderopvang, jeugd en gezin et cetera. Daarop heeft de gemeente ingespeeld door al deze organisaties bij elkaar te brengen om samenwerking te versterken. Hieruit voortvloeiend de uitdaging om de komende jaren voldoende ruimte te creëren voor nieuwe en bestaande scholen vindt WIJ het een goede ontwikkeling om te starten met het beleid t.a.v. de IKC. Dit heeft wel grote gevolgen voor hoe een schoolgebouw eruit komt te zien. WIJ vindt het daarom logisch om huisvesting en IKC hand in hand te laten lopen. Hierdoor help je scholen hun wens uit te voeren waar het gaat om goede samenwerking met kinderopvang van 0-12 jaar en ook de logische opbouw vanuit peuters naar kleuters. Door de oprichting van IKC kan je veel beter personeel met elkaar uitwisselen. Je kunt mensen in hetzelfde gebouw allebei gebruiken en dat vinden wij absoluut een pluspunt. Ook het gedoe met ophalen en brengen van kinderen van en naar school en BSO behoort hiermee tot het verleden, hoop ik. WIJ ziet veel voordelen. Als het om de risico's gaat wat betreft de voorfinanciering vinden wij minimaal, maar uiteraard moeten wij dat met zijn allen wel goed evalueren. Hopelijk worden we goed op de hoogte gehouden vanuit het college hoe dit verloopt. Wat WIJ betreft gaan we het beleid omzetten in daden en zullen wij de extra voorfinanciering voor de gebouwen absoluut steunen. Ik heb nog één vraag. Die voorschoolse educatie, hoe gaan we dat betrekken binnen zo'n IKC? Ook het verhaal van de inspreker van vandaag, welke rol heeft een voorschool binnen een IKC? Daar was ik wel benieuwd naar, waarom zijn daar geen gesprekken mee gevoerd in het voortraject? Dank u wel.

Mevrouw Gabin, GL: Er is een ernstig tekort aan ruimte voor de kinderopvang in Lansingerland. Met de ambitieuze plannen van het kabinet om de kinderopvang nagenoeg gratis te maken is het verstandig om alvast voor te sorteren op de ontwikkelingen. Het speelt in op de maatschappelijke vraag naar de combinatie van opvang en onderwijs. Wij zien er dus echt wel het belang ervan in, maar wij hebben wel serieuze vraagtekens bij het toekomstperspectief voor het ondernemersklimaat en de

investeringsbereidheid van ondernemers en financiers om nieuwe locaties te ontwikkelen en welk effect die ontwikkelingen op de rol van onderwijs en opvang heeft. Er wordt vermeld dat er een risico is op leegstand. In het voorstel staat dat kinderopvangorganisaties door de hoge vastgoedprijzen zich moeilijk kunnen vestigen in Lansingerland. Omdat de IKC-vorming geheel kostendekkend moet zijn voor de gemeente, worden de afschrijvingskosten en de bijbehorende rentekosten verwerkt in de integrale kostprijs. De OZB-kosten, het leegstandsrisico, verzekeringen en interne uren zijn daar onderdeel van. In hoeverre is dit voorstel dan wel financieel aantrekkelijk voor opvangende organisaties? Onze vraag is: is dit onderzocht? Op basis van de wet markt en overheid mag de gemeente geen staatssteun verlenen aan economische activiteiten zoals een kinderopvang. Het is erop gericht om oneerlijke concurrentie door de overheid die een onderneming bevoordeelt tegen te gaan. In hoeverre is onderzocht dat schoolbesturen of andere partijen onrechtmatige bevoordeling krijgen? Heeft de wethouder contact gehad met alle schoolbesturen en andere partijen die hiermee gemoeid zijn? Draagvlak is hier erg belangrijk, heb ik gezien. Hoe is hiermee omgegaan? Hoe denken schoolbesturen en andere partijen, die niet in aanmerking komen voor een IKC-vorming, hier over? Uit het pleidooi van mevrouw Oosterhout hebben we kunnen constateren, dat zij zich gepasseerd voelt. Kan de wethouder aangeven of zij dit sentiment uit de samenleving weg kan halen?

De heer Wezenberg, VVD: Ook de VVD is zeker geen tegenstander van IKC's, we juichen dat ook toe, maar we hebben er wel vragen over. Bij de zeer duidelijke beeldvormende avond, waar wij wel waren, werd gesproken over prognoses en dat de groei van het aantal leerlingen afweek van wat er geprognoseerd was. Ik heb daar een technische vraag over gesteld en ik zou toch wel graag van de wethouder willen weten, als de prognoses in 2017 groter waren dan dat ze nu zijn, oftewel, de prognoses zijn naar beneden bijgesteld, hoe ze dat uitlegt. Het lijkt mij tegenstrijdig. Ik heb ook een technische vraag gesteld over financiering van het implementatieproces. De heer Smolders: Ik heb een vraag aan de heer Wezenberg, of we het nu hebben over IKC of over het integraal huisvestingsplan. Want daar gingen die prognoses over tijdens de beeldvormende avond. De heer Wezenberg: U heeft gelijk, ik haal ze door elkaar. Ik kan erop reageren, dat komt omdat het op de agenda staat vanavond en ik heb het door elkaar voorbereid. Excuus daarvoor. De voorzitter: Heeft u nog verdere inbreng over het IKC? De heer Wezenberg: Dan begrijp ik de vraag van de heer Smolders niet. Ik heb een vraag gesteld over de bijdrage in financiering implementatieproces. Het antwoord is: schoolbesturen moeten hier zelf voor opdragen. Is de wethouder bereid om met name de maatschappelijk betrokken instellingen die vaak niet het geld hebben, dus de niet-commerciële instellingen, om daar voor financiering te zorgen? Als laatste, meneer Afalah refereerde er al aan, de VVD heeft uiteraard ontzettend grote zorg over de huisvesting. We hebben pas een project gezien, ik wil er niet teveel op terugkomen, maar ik wil wel de wethouder vragen of ze van plan is om daar beleid op te maken. Dank u wel.

Mevrouw Biharie, PvdA: Er is veel gezegd, dus ik houd het even kort. Mijn fractie de PvdA vindt het goed dat er naar de wensen van de ouders en hun schoolbesturen in onze gemeente is geluisterd. Wij vinden het belangrijk dat in samenspraak met alle betrokken partijen gekeken is, dat onze kinderen in een goed pedagogische omgeving verblijven tijdens hun eerste levensjaren op school. Hierin hebben we met zijn allen onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. We hebben wel onze bedenkingen over de samenwerking, of beter gezegd, juist geen samenwerking met o.a. ondernemerschap in economisch belang van kinderopvang binnen IKC, aangezien er geen wettelijke verplichting is om door onze gemeente kinderopvang te voorfinancieren. Daarom het verzoek namens mijn fractie PvdA of de gemeente en raad erop moeten vertrouwen dat de schoolbesturen zorgvuldig omgaan met de voorfinanciering met gemeenschapsgeld. Ik vraag de wethouder dan ook om goed toezicht te houden en indien nodig tijdig om de tafel te gaan zitten met de schoolbesturen om voortijdig problemen in beeld te krijgen. Dat was het voor nu. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Crossen: Dank u wel voor het bestuderen en ook aanwezig zijn bij de beeldvorming over dit onderwerp. Een mooi onderwerp om deze periode mee te beginnen. Ik ga de verschillende vragen van de fracties af, nadat ik u bedankt heb voor uw complimenten en die gelijk naar de overkant doe, naar onze ambtenaren die hier heel druk mee bezig zijn geweest, straks ook met het IHP. Mevrouw Molenaar wilde weten of we op korte termijn kunnen starten. Ja, eigenlijk op het moment dat die nieuwbouw of renovatie van de scholen, die in het IHP staan, als ze daarmee aan de gang gaan, dan gaat gelijk de IKC-vorming daar beginnen. Daarom is het belangrijk dat we deze combinatie besluitvorming nemen, dus dat gaat echt in tempo. Mevrouw Leijendekker, het goede overleg met schoolbesturen. Mevrouw Leijendekker en alle commissieleden, de gemeente is verplicht via het OGO, overeenstemming gericht overleg, met alle schoolbesturen altijd in overleg te zijn. Daar is dit besproken. Het is een initiatief geweest van de scholen zelf. Zij vroegen aan de gemeente: denk met ons mee hoe we dit kunnen gaan organiseren. Want voor de scholen zelf was dat op dat moment niet mogelijk. Het is juist vanuit de

schoolbesturen gekomen, dat vind ik altijd heel erg mooi, vanuit de samenleving. Zo hebben wij het opgepakt als gemeente. U vroeg zich af: hoe ga je dan om met nieuwe initiatieven? De nieuwbouwplannen nu en de renovatieplannen kunnen meedoen. Juist in dat overleg met de schoolbesturen hebben we elk schoolbestuur de mogelijkheid gegeven 1 IKC in Lansingerland te starten, dat zijn ze ook zelf overeen gekomen. Als er nieuw initiatief komt, zal dat toch pas na 2024 zijn, dus dan gaan we met elkaar weer verder kijken. Maar het is niet zo dat we iemand uitsluiten. Het is juist het mooie, dat de schoolbesturen dit met elkaar besproken hebben. De heer Smolders, risico leegstand, de evaluatie, wat als de evaluatie negatief is? Op dit moment beantwoorden we inderdaad een vraag, een maatschappelijke vraag uit de samenleving, we zien ook de kabinetsplannen, kinderopvang gratis. Ja, we moeten dat allemaal nog zien. Mevrouw Leijendekker heeft dat gesignaleerd, op dit moment zijn er gewoon grote wachtlijsten bij kinderopvang, dus we hebben hier echt met een maatschappelijk probleem te maken, wat we op deze manier een zetje kunnen geven. Als de evaluatie negatief, dan zien we dat wel, laten we nu aan de gang gaan met deze plannen, die samen met scholen en kinderopvang tot stand zijn gekomen. De heer Smolders: De eerste vraag ging over de voorfinanciering, waar een IKC toch een miljoen euro vraagt. Hoe verhoudt zich dat tot de financiële risico's? Ik vond de paragraaf iets beperkt in het stuk. De tweede vraag ging over: wat gebeurt er als uit de evaluatie komt dat het dus niet goed gaat met die IKC's? De derde vraag had betrekking. Wethouder Crossen: Op de VVE. De risico voorfinanciering had ik niet zozeer als vraag genoteerd, meer als opmerking. Ik denk dat u in de stukken heeft kunnen lezen hoe we het contract met de scholen afsluiten. Dat zij de verplichting met de gemeente aangaan om die huur, die zij ontvangen, aan de gemeente af te dragen. Ja, zoals met heel veel zaken leg je dingen in een contract vast. Dan ga ik ervan uit, dat we elkaars verplichtingen ook nakomen, ook als gemeente zijn we dat verplicht. Op die manier kijk ik ernaar met heel vertrouwen in schoolbesturen waar we toch echt goed mee samenwerken. Wat als de evaluatie negatief is? Ik zei er net iets over, dat is echt dan een opgave voor die tijd. Ik vind een wat/als vraag altijd wat ingewikkeld. Ik wil op dit moment nu kijken naar de maatschappelijke behoefte en daar met dit voorstel in voorzien. De verantwoordelijkheid voor de voorschoolse educatie, daar vroeg u nog naar. De gemeente heeft daar inderdaad een verantwoordelijkheid, wij krijgen daar vanuit het rijk geld voor, daarmee gaat ook dat geld richting de peuterspeelzalen, naar de voorschoolse educatie. We hebben de leeftijd pas wat opgerekt, dat heeft u waarschijnlijk in de raadsinformatiebrief gelezen. Het was 2,5 en we zijn terug gegaan naar 2, want laten we ook hardop tegen elkaar zeggen, er zijn toch nog heel wat kinderen met een flinke taalachterstand. Met mevrouw Dieterich heb ik het al besproken, zij is vorige week ook aanwezig geweest bij een ander overleg, excuus dat ik u met termen om de oren sla, het OGO en het LEA, lokaal educatieve agenda. Ik heb vorige week al gezegd hoe waardevol ik het vond dat u daar bij aanwezig was samen met een collega om juist over deze groep te spreken, omdat die op een gegeven moment op de basisschool komt, we proberen hen te laten instromen in groep 1 met die gelijke kansen. Dat zal altijd een aandacht blijven, maar zeer waardevol. Ik heb het voornemen uitgesproken om juist deze deelnemers regelmatig uit te nodigen bij die LEA omdat het over diezelfde kinderen gaat als ze nog iets jonger zijn, daar heeft de gemeente weldegelijk een verantwoordelijkheid, meneer Smolders. Van mevrouw Gielis heb ik geen vragen genoteerd, dank u wel. Meneer Afalah van WIJ, dank u wel ook voor uw vragen. U wil graag op de hoogte worden gehouden, dat is beslispunt 3 in het raadsvoorstel, dat wij via de normale P&C cyclus, de normale rapportages vanuit het college u ook van deze financiering op de hoogte houden. Hoe betrekken we de voorschoolse educatie bij het IKC? Ik denk dat ik daar net iets over heb gezegd. De heer Afalah: Dat op de hoogte houden ging mij meer om de samenwerking tussen de kinderdagverblijfsorganisatie en de schoolbesturen, of dat matcht met elkaar en hoe dat zich ontwikkelt. Wethouder Crossen: Ik wil niet vervelend doen, maar ik verwijs dan toch wel graag naar de P&C cyclus waarin je rapporteert. Dat is niet alleen geld, vandaar dat ik het daar over had, maar daarin hebben we met elkaar als raad en college afspraken vast gelegd, om ook over de inhoud te rapporteren. Vanuit het college vind ik dat de mooiste methode, maar laten we kijken of dat voor u voldoende is. Dan de voorschoolse educatie betrekken bij IKC. Laat ik daar ook helder over zijn. Als scholen en kinderopvang een IKC starten, mogen zij daar ook VVE bij betrekken. Een heel moeilijke zin. Het is afwachten hoe zich dat gaat ontwikkelen, want de kwaliteit zit op dit moment bij de peuterspeelzalen die dat op een heel goede manier doen en ook een andere doelgroep aantrekken, van anderstalige ouders, die hun kinderen daar via het consultatiebureau naartoe verwezen hebben gekregen. Laten we het laten gebeuren. Die kwaliteit vind ik inderdaad heel belangrijk, daar heeft mevrouw Dieterich mij wel van overtuigd. Mevrouw Gabin van GL, dat ging over risico leegstand, financieel aantrekkelijk, ja, ik weet het weer. U maakt zich zorgen, dat er zoveel kosten verwerkt worden in die kostprijs, dat het voor kinderopvang toch nog te duur wordt. Omdat het in 40 jaar wordt afgeschreven, is dat niet de verwachting. Op dit moment is het voor kinderopvang bijna niet meer te doen om ruimte te huren. Zelf bouwen is voor hen heel erg moeilijk, dus wij doen als overheid niet iets heel bijzonders. Andere particuliere verhuurders zouden ook winst willen maken en dat doen wij dan weer niet als overheid, dus ik wij u op de afschrijvingstermijn. De ruimte die zij particulier zouden moeten huren, zal altijd duurder zijn. Wij denken, maar de praktijk zal het leren, dat het zich gaat wijzen. U vroeg contact met alle schoolbesturen. Ik heb net iets over het OGO gezegd, ik denk dat dat voor u ook voldoende is. Het is juist vanuit de schoolbesturen gekomen en

wij hebben daarmee een vraag beantwoord. Mevrouw Dieterich gepasseerd, ik heb het daar met mevrouw Dieterich over gehad, dat je achteraf altijd ziet van: hé, dat had ook nog gekund. Maar juist omdat wij met de vraag van de schoolbesturen aan de gang zijn gegaan, en u heeft de stukken gelezen, toen ik het de eerste keer las overviel het me ook, hoe je daarover na moet denken, ja, dan kan het gebeuren dat je daar zo mee bezig bent, dat je even dit punt uit het oog bent verloren, maar we kunnen dat beentje alsnog bijtrekken. Mevrouw Biharie vraagt zich af of de schoolbesturen zorgvuldig omgaan met de financiën, zij krijgen een bepaalde voorfinanciering. Schoolbesturen hebben zelf ook inspecties, die moeten ook verantwoording afleggen over van alles wat zij doen, dus ik maak me daar niet zoveel zorgen over, want schoolbesturen worden streng gecontroleerd op alles wat zij doen. Ik denk dat wij het vertrouwen mogen hebben, dat deze belangrijke partners op een goede manier daarmee omgaan. Dan was het klaar. Dank u wel.

De voorzitter: We zijn aan het eind van de eerste termijn. Voor de tweede termijn geef ik u even mee, dat ik wil horen uitspreken of het als hamerstuk naar de eerstvolgende raadsvergadering zou kunnen of niet. Als u geen tweede termijn wenst, ga ik ervan uit, dat het voor uw fractie een hamerstuk is.

Tweede termijn

Mevrouw Leijendekker, CDA: Dank u wel, wethouder, voor de beantwoording van de vragen. Ik had 1 aanvullende vraag, een vraag n.a.v. het antwoord van de wethouder. U geeft aan dat als er nieuwe initiatieven komen, die niet kunnen meelopen in de eerste periode tot 2025. Mijn vraag is wel: wat voor weigeringsgronden heeft u op dat punt? Op welke grond kunt u op grond van dit beleid van nieuwe initiatieven zeggen dat men er niet voor in aanmerking komt? Dat is mijn vraag. Als daar een duidelijk antwoord op komt, dan is het een hamerstuk.

De her Wezenberg, VVD: Ik had in de eerste termijn een paar vragen gesteld en die zijn niet beantwoord. Ik wil ze herhalen, maar misschien heeft de wethouder ze nog, dan hoef ik ze niet te stellen. De voorzitter: Ik zie de wethouder knikken. Is het voor de VVD een hamerstuk of kunt u daar nog niets over zeggen? De heer Wezenberg: Hoe kan ik dat nu al zeggen als ik het antwoord nog niet heb.

De heer Smolders, D66: Wat dit stuk betreft is het een hamerstuk, maar ik zou nog graag van de wethouder willen horen of de VVE wel goed geborgd blijft, omdat het om kwetsbare kinderen gaat, ook mede gezien de inspreker. Het is een hamerstuk, maar als de wethouder iets over die borging zou kunnen toezeggen, graag.

Mevrouw Molenaar, CU: Ik dacht: ik ga even netjes zeggen, dat het wat ons betreft een hamerstuk is, zeker gezien de antwoorden, waar we heel blij mee zijn. Dank u wel.

De heer Afalah, WIJ: Ik wil me aansluiten bij de heer Smolders. Ik vind het toch wel belangrijk, dat dat geborgd wordt. Wat mij betreft is dat dan zeker een hamerstuk. Dank u wel.

Mevrouw Gabin, GL: Wij willen de wethouder bedanken voor de heldere beantwoording. We hebben goede hoop dat de wethouder in een goed gesprek met inspreker nog het e.e.a. wil verduidelijken. Wat ons betreft is het een hamerstuk.

Mevrouw Biharie, PvdA: Ik wil de wethouder bedanken voor de uitgebreide beantwoording van alle vragen en daarmee is het voor de fractie van de PvdA een hamerstuk.

Wethouder Cnossen: Excuus, meneer Wezenberg, dat ik net u moet overslaan, het staat er netjes op, maar ik ging onmiddellijk naar mevrouw Biharie door, ik weet niet wat daar gebeurde. U had de vraag, scholen moeten zelf hun nek uitsteken in het implementatieproces, moeilijk woord, ik had het niet helemaal uitgeschreven, maar zij moeten de kosten voor hun rekening nemen. Omdat het maatschappelijke instellingen zijn vraagt u of we tegemoet willen komen in de kosten. Wij hebben van de scholen niet die vraag gekregen, meneer Wezenberg, dus op dit moment willen we het echt op deze manier organiseren. De heer Wezenberg: Het ging me niet om de scholen, het ging me juist om de VVE's die vaak geen geld hebben, geen middelen. Op het moment dat u de middelen biedt om het te financieren, dan kunnen ze wel aansluiten. Maar nu haken ze vaak al af omdat ze simpelweg het geld niet hebben om hun personeel om te scholen dan wel om hun organisatie te veranderen. Wethouder Cnossen: Dan heb ik u verkeerd begrepen, want ik was inderdaad op zoek naar welke maatschappelijke instelling. VVE is echt een aparte geldstroom. We hebben subsidie die wij toekennen aan de peuterspeelzaal die de VVE verzorgt. Daarin hebben wij onze taak richting deze VVE als gemeente geborgd. Op het moment dat een schoolbestuur samen met de kinderdagopvang, kinderopvang, denkt: wij willen ook VVE daarbij hebben. Dan gaan ze dat zelf organiseren. Maar op dit moment is de VVE

geborgd, ook financieel vanuit de subsidie die wij daar naartoe brengen. Dus daar zitten niet de kosten in om het allemaal extra te organiseren en dat is ook niet de bedoeling van mevrouw Dieterich, want zij wil dat gewoon graag bij elkaar houden. De heer Wezenberg: VVE was een voorbeeld. Het gaat erom, zoals het nu is ingericht, biedt u eigenlijk alleen maar ruimte voor commerciële partijen, die willen aansluiten. Het gaat juist om de niet-commerciële partijen die een kans moeten krijgen om hierin mee te doen. In Rotterdam loopt dit al veel langer en in Rotterdam zie je dat juist alle niet-commerciële instellingen zijn afgehaakt omdat ze simpelweg het geld niet hadden om mensen op te leiden, om te scholen, te trainen. Het enige wat ik u vraag: bent u bereid daarover na te denken? Nee is ook een antwoord. Wethouder Crossen: Ik had dit probleem zelf nog niet onderkend, meneer Wezenberg, goed dat u het noemt en ook het voorbeeld van Rotterdam. Dan gaan wij op het gemeentehuis kijken waar ze dan precies tegenaan lopen. Ik spreek de bereidheid van het college uit om daar in elk geval nog goed naar te kijken. Daarna had u nog een vraag: moet je ook beleid maken op huisvesting, dat bedoelde u ook daarvoor. Die begrijp ik nu ook beter, want ik dacht: dat is toch het IHP. Maar u had het over peuterspeelzalen en daar hebben we natuurlijk ook bepaald beleid op. Maar ik zeg u toe, dat we dat punt nog nader onder de loep nemen. In de tweede termijn hadden we nog 2 punten, de weigeringsgrond van mevrouw Leijendekker. Op dit moment wordt elk schoolbestuur gefaciliteerd. 2025 lijkt nog ver weg, maar het is niet en mogelijk om op dit moment voor renovatie of nieuwbouw dan in aanmerking te komen. Dus wij sluiten niemand uit, komt er een nieuw initiatief zal dat toch pas vanaf 2025, wanneer alles weer open gaat, gefaciliteerd worden. Dus op dit moment speelt dit probleem niet. De VVE borgen, ik denk dat ik uitgesproken heb dat VVE, voorschoolse educatie, een wettelijke taak van de gemeente is, die wij zeer serieus nemen, want het is echt heel belangrijk dat kinderen met ongelijke kansen van huis uit gelijke kansen krijgen in deze gemeente om in elk geval van de basisschool weer door te gaan. De heer Smolders: Misschien is het een technische vraag, dat mag u beoordelen. U heeft het erover dat u financiële steun krijgt van het rijk, dat is afgestemd op het aantal locaties of het aantal leerlingen, denk ik. Op het moment dat er meer VVE's komen wordt dat geld dan verdeeld over de verschillende VVE's? Wethouder Crossen: Voorschoolse educatie is bedoeld voor kinderen met op een bepaalde manier een achterstand. Er komt een bepaalde indicatie vanuit het consultatiebureau. Voor de voorschoolse educatie krijgen we vanuit het rijk geld. Stel dat het kinderaantal verdubbelt, dan zullen we daar geld op moeten toelagen, laat dat helder zijn. Maar we hebben wel met elkaar afgesproken dat we vanaf 2 jaar, wettelijk is vanaf 2,5 jaar, maar we vinden het in Lansingerland belangrijk om dat toch iets naar voren te trekken, om de kinderen in groep 1 goed te laten beginnen. Dus het geld kan inderdaad op zijn, dan zult u dat terug zien in de P&C cyclus.

De voorzitter: Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de tweede termijn. Toch nog een interruptie op de wethouder. De heer Wezenberg: Het is een hamerstuk voor de VVD. De voorzitter: Dat kunt u niet doen als interruptie bij de wethouder, meneer Wezenberg, maar daarmee brengt u me wel bij de afsluiting van de tweede termijn. Eén en ander gehoord hebbende doe ik u het volgende voorstel, om het vaststellen IKC beleid als hamerstuk naar de raadsvergadering van 30 juni door te geleiden. Ik zie duimen omhoog gaan en daarmee is het vastgesteld.

6.b Actualisatie Nota Integraal Huisvestingsplan 2020-2024 Primair Onderwijs

Mevrouw Biharie, PvdA: Kijkend naar de grote behoefte nu aan kinderopvang en dit onder één dak te brengen bij een IKC-locatie om maximaal pedagogisch effect te behalen voor onze jongste inwoners, willen wij ook verzoeken tegelijkertijd te kijken naar de prognose, naar de vergrijzing binnen onze gemeente. Hierop aansluitend willen wij als fractie het volgende mee geven. Bij de risicoanalyse dat een IKC locatie in de toekomst leeg zou komen te staan, vind ik het goed dat er vast gedacht wordt hoe de IKC-locaties voor andere doeleinden gebruikt zouden kunnen worden. Het is goed om binnen onze gemeente bij het bouwen alvast mee te nemen hoe je op een betaalbare manier gebouwen kunt ombouwen voor andere doelgroepen. Indien, zoals tijdens de beeldvorming is aangegeven, als ik het goed heb begrepen is er een kans dat sommige huidige scholen zullen leeglopen, omdat kinderen naar een IKC-locatie gaan. Mijn fractie vindt het goed om deze locatie in te zetten voor betaalbare en sociale huurwoningen, voor starters en voornamelijk meer voor studenten. Ons inziens van mijn fractie is er binnen onze gemeente helemaal niets voor onze studerende jongeren. Zij vertrekken naar steden om ons heen en meestal kunnen ze niet meer terugkomen om hier te komen wonen. Om ook deze groep jongeren in onze gemeente een plek te geven, is dit onze suggestie. Daarnaast wil onze fractie aan de wethouder meegeven: nu bouwen met de nodige faciliteiten voor onze jongste inwoners binnen onze gemeente en bij leegstand ombouwen voor onze ouderen, bijvoorbeeld in de vorm van een Knarrenhof. Zo zou je de risico's van het inzetten van gemeenschapsgeld van onze inwoners goed kunnen waarborgen en verantwoorden. Dank.

De heer Alsemgeest, WIJ: Ik heb een heel ander verhaal, een heel andere strekking. Toen ik zo'n anderhalf of twee weken geleden de stukken onder ogen kreeg en genoemde punten van 1 tot en met 13 zag, toen kreeg ik het een beetje warm en een beetje koud tegelijk. Wat moet ik als nieuwbakken commissielid van de commissie samenleving hiermee aan? Heb ik hier een antwoord op? Echter, na het

lezen van de bijgevoegde stukken kan ik u vertellen dat ik een heel stuk wijzer was en ook nog samen met mijn fractie tot een oordeel kon komen. Afgezien van de bedragen die genoemd worden in de stukken, waren de stukken heel erg helder. De actualisatie van het integraal huisvestingsplan is een goede, maar vooral ook een noodzakelijk. De nieuwe scholen die zich melden binnen onze gemeenten die we een onderkomen moeten verschaffen. Verduurzaming van de scholen, of dit wel haalbaar is, de gestegen prijzen van allerlei zaken die met de huisvesting van de scholen te maken hebben en doorgerekend moeten worden in onze begroting en dan ook nog het beleid vast stellen van het integraal kindcentrum. Het integrale huisvestingsplan voor het primair onderwijs 2022-2024, we zijn nu in 2022, moet eigenlijk al heel snel geactualiseerd worden, maar dat hadden we eigenlijk wel kunnen verwachten, want we zitten in een jonge en groeiende gemeente. Mijn vraag aan de wethouder is, de enige vraag die ik heb: kunnen we binnen 2 jaar weer een nieuwe actualisatie tegemoet zien? Voor de rest, afgezien van de bedragen die genoemd zijn in de stukken, dat is voor ons nog een klein beetje leren, want we weten niet van welke bedragen we ooit uitgegaan zijn. We snappen de bedragen wel, die terug gestort worden omdat er niet verduurzaamd wordt op een aantal gebouwen en dat soort zaken, dat snappen we wel, maar voor de rest is het verhaal heel erg helder. Daar wil ik het voor de eerste termijn bij houden en dan hoor ik graag wat de andere fracties hebben te zeggen. Dank u wel.

Mevrouw Gielis, L3B: Ik voel zeker mee met de heer Alsemgeest als het gaat over het warm en koud worden bij het zien van deze stukken. 13 vragen aan de commissie met allemaal achterliggende dossiers. Alles lezend, voor mij was het ook nieuw, dit onderwerp, heb ik er ook inderdaad een hele hoop van geleerd. Dit gaat niet om een beleidswijziging, het gaat om een tussentijdse en noodzakelijk herijking. De tijden zijn veranderd, er is meer geld nodig om staand beleid uit te voeren op dit front en het is verstandig om tussentijds andere keuzes te maken. Noodzakelijk en wellicht ook mooi, want de jeugd heeft de toekomst. Kennelijk hebben wij veel toekomstig schoolgaande jeugd in Lansingerland en maken we de omgeving voor deze jonge investeerders in onze toekomst ook nog eens een stukje duurzamer. Dus feitelijk kan L3B met het voorstel instemmen. We zijn heel benieuwd naar het antwoord op de vragen van mevrouw Biharie over het ombouwen van scholen bij leegstand naar een Knarrenhof, dat moet de heer Erwich erg aanspreken trouwens. En we hebben nog een vraag aan de wethouder en die gaat over de monumentale status van de Parel en de financiële consequenties voor het behoud van die status. Wij gaan als raad niet over de status van het monument, maar wel over het geld. Als de kosten voor renovatie of andere wijzigingen aan dit gebouw, die zijn nog niet bekend, maar als die kosten worden overschreden op de begroting, wilt u dan in het kader van budgetrecht dan aan de raad voorleggen? Verder is het wat ons betreft een hamerstuk met de complimenten voor de wijze waarop we hier als raad over geïnformeerd zijn. Dank u wel.

De heer Bergwerff, CDA: Ook ik wil starten met complimenten aan de wethouder en haar ambtenaren. Wij beseffen dat dit een pittige klus is geweest om dit document toch nog zo duidelijk op te stellen, terwijl het inhoudelijk juist zo ingewikkeld is. In het document is terug te lezen, dat wij hebben afgesproken in het IHP dat de gemeente meer kosten boven de VNG-norm dekt uit de algemene middelen. De eerder geaccepteerde aanvragen rijmen logischerwijs niet meer met het uitvoeringsprogramma van het IHP door de hoge prijsstijgingen van materialen. Dit is een feit en dit zullen we moeten accepteren als we onze doelen willen behalen. Het CDA begrijpt dan ook de gekozen wijzigingen in het IHP. Omdat onderwijshuisvesting een wettelijke taak is, ligt alleen het proces zoals participatie en uitvoering van verduurzaming van gebouwen bij de gemeente. De CDA-fractie snapt dat het jammer genoeg maar simpelweg niet haalbaar is om de verduurzamingsmaatregelen voor de gebouwen uit te voeren zoals we eerder hadden besloten. Maar wij hebben wel geconstateerd, dat een aantal schoolbesturen aangeven dat zij het daar niet helemaal mee eens zijn en eventueel wel die duurzaamheidsmaatregelen van de gebouwen door willen voeren. Mijn vraag aan de wethouder is: kunt u dat uitleggen aan ons? Klopt het dat schoolbesturen wel denken de duurzaamheidsinvesteringen binnen 15 jaar terug te kunnen verdienen. Het is namelijk zo, dat als zij dat niet kunnen, dan kunnen ze minder subsidie krijgen, de wethouder weet wat ik bedoel. De heer Smolders: Ik zou graag willen weten over welke verduurzamingsinvesteringen de heer Bergwerff het heeft, die dan niet door zouden gaan en welke schoolbesturen dit dan betreft. De heer Bergwerff: Dan wordt het erg technisch. In het stuk staat letterlijk dat er een aantal schoolbesturen is, die het er niet mee eens zijn dat die duurzaamheidsmaatregelen van de gebouwen niet doorgaan. Welke dat precies zijn, dat kan ik u niet zeggen. Even verder. Het CDA vindt het bijzonder maar ook heel goed dat de Parel als monumentale school wordt aangeduid. Het is een school met een interessante historische waarde en achtergrond en dit heeft voor het CDA meerwaarde. In Lansingerland moeten we dit soort panden met dusdanige achtergrond en geschiedenis koesteren, ook al kost dit extra aanpassingen en uitvoering rondom het IHP. Dat er tijdens de uitvoering van een nieuw IHP enige verschuiving plaats vindt rondom leerlingenaantallen in de scholen is niet zo gek. Het baart ons wel zorgen dat er aangegeven wordt dat er geen inschatting gemaakt kan worden en dat dit echt grote gevolgen kan hebben voor bestaande scholen. Inmiddels is er bekend geworden welke scholen, die een aanvraag hebben ingediend onder de nieuwe

wet, een BRIN-nummer hebben gekregen van het ministerie. Ons is nog niet duidelijk welke scholen dat zijn. Het ging toentertijd om de Springplank, het Avontuur, het Palet en Casa Lansingerland. Misschien kan de wethouder aangeven welke van deze scholen inmiddels een BRIN-nummer hebben gekregen. De voorzitter: Wilt u uw eerste termijn afronden? De heer Bergwerff: Ja, ik ga afronden. Even kijken wat ik sowieso nog wil horen van de wethouder. Deze wil ik wel even noemen, deze vraag met een kleine toelichting. De financiële verwerking van de interne uren, staat in het stuk, is voor een deel verwerkt in het MIP. De verdeling tussen schoolbesturen en gemeente in de aanpak van de projecten is nog een onderdeel van gesprek. Onderwerp van gesprek is ook de inzet van de projectmanager omtrent de coördinatie van het gehele IHP. Vraag aan de wethouder: hoe komt het dat de financiële verdeling tussen de scholen en de gemeente nog steeds niet duidelijk is? Daarbij de vraag: waarom is de inzet van de projectmanager nog niet besloten? Dank u wel.

De heer Duk, GL: Veel is al gezegd, ik zal me daarom zoals u van mij gewend bent beperken tot de kleur van mijn pak, de vergroening van de schoolgebouwen. Bij het vaststellen van de rendabelheid van de verduurzaming van het schoolgebouw is rekening gehouden met de stijging van de energieprijzen met 4%. Dit jaar rekent het CBS met een stijging van 86%. Dat maakt de berekening waarmee we vandaag een besluit nemen volledig achterhaald. De komende jaren zal de import van Russisch gas waarschijnlijk niet weer worden opgepakt, zullen er kolencentrales gaan sluiten, zal er hooguit gedroomd, gepland, geprocedeerd en als het aan het kabinet ligt geïnvesteerd worden in kerncentrales, kortom, de vraag naar energie zal door de verduurzaming iets afnemen, maar er zal nog steeds een vraagoverschot zijn. Zeker als gemeenten zoals de onze niet meer werk gaan maken van opwekking van duurzame energie met wind en zon. Het college geeft daarom aan, dat een gemiddelde stijging van 35-40% nu waarschijnlijker wordt geacht. De 4% indexering uit dit stuk zal dan ook volgens GL moeten worden herijkt. Graag hoor ik van de wethouder of deze herberekening nog voor de raadsvergadering kan plaatsvinden. Ik begrijp oprecht niet waarom in dit stuk de huidige verwachte prijzen niet zijn opgenomen. We hebben het over een prijsstijging van 10-20 keer zo hoog als waar nu mee is gerekend. GL vermoedt dat projecten die volgens de huidige berekeningen niet rendabel zijn met de huidige en te verwachten prijsstijgingen dat wel zullen blijken. We zijn dan ook van mening dat aan de hand van de huidige berekeningen geen besluit kan worden genomen over verduurzaming van de scholen. Verder snapt GL niet waarom het college vast houdt aan de terugverdientijd van 15 jaar, terwijl OCW 20 jaar toestaat. Daarmee verliest elk project een kwart van zijn terugverdientijd. Het is tekenend dat zelfs zonder de huidige energieprijzen mee te rekenen, die wel betaald gaan worden, en met de korte toegestane terugverdientijd een aantal projecten nog rendabel blijkt. Daarom mijn vraag aan de wethouder: waarom wordt er gerekend met deze kortere termijn en welke projecten zouden wel rendabel zijn als er met de toegestane 20 jaar wordt gerekend? Elke dag gaat er nu een enorm bedrag letterlijk in rook op tot de scholen, waar mogelijk, zelf hun energie gaan opwekken en de warme binnen houden in de warmte en juist buiten in de zomer. Verder vindt GL het vreemd dat er geredeneerd lijkt te zijn aan de hand van een alles of niets benadering. De scholen waar BENG niet haalbaar zou zijn, waar dus vraagtekens bij te zetten zijn, bij dat soort scholen wordt er nu gekozen om helemaal niet te investeren, terwijl is gebleken dat zonnepanelen eigenlijk altijd rendabel zijn en datzelfde geldt voor isolatie van glas, gevels en daken, ook als daarmee de BENG-norm niet wordt gehaald kan er sprake zijn van een investering die rendabel is. De voorzitter: Wilt u uw eerste termijn afronden. De heer Duk: Ik heb nog 3 zinnen. Kan de wethouder aangeven of er bij de scholen waar nu geen winstgevende businesscase ligt wel wordt gekeken naar wat wel rendabel kan worden uitgevoerd? Nogmaals, elke euro die nu in rook opgaat is er één die niet in onderwijs kan worden gestoken. Dus voor de toekomst van onze jeugd en de planeet is investeren in verduurzaming waar mogelijk nu strikt noodzakelijk.

De heer Smolders, D66: Veel is al gezegd, ook ik werd er warm en koud van. Heel veel stukken moeten lezen tijdens het Pinksterweekend. Maar gezien de veranderende situatie in de wereld, en daarmee bedoel ik de exponentiële stijging van de energieprijzen, de enorme stijging van de bouwkosten, de stijging van grondstoffen en het tekort aan personeel en daarbij ook nog de oorlog in Oekraïne, is het naast de verschuivende leerlingprognoses valide om het IHP te actualiseren. Daarbij komt dat er ook 2 nieuwe scholen zich gaan vestigen in Lansingerland in augustus 2022. Ik heb begrepen dat Cadans en Treehouse een BRIN-nummer hadden gekregen, dat staat ergens in het stuk. Hiervoor heeft de gemeente de wettelijke taak om voor huisvesting, eerste inrichting en onderwijs leermiddelenpakket te zorgen. Daarbij komt de veranderde leerlingenprognoses verschuiving daarin. Het meerjarig investeringsprogramma, het IHP, de actualisatienota biedt inderdaad perspectief aan schoolbesturen als het gaat om onderwijshuisvestingsbehoefte. In die zin is D66 ook wel akkoord met dit stuk. Maar wij als gemeente hebben de keuze om te kijken naar de verduurzamingsopgaven van schoolgebouwen. In het coalitieakkoord is opgenomen, dat we samen verder gaan met het energieneutraal maken van schoolgebouwen voor primair onderwijs. Voor een fijne leeromgeving is een goed binnenklimaat van belang. De resultaten van de verdiepende haalbaarheidsonderzoeken van bureau Hevo geeft aan dat er een aantal scholen niet in aanmerking komt voor verduurzaming, doordat het technisch niet realiseerbaar

is of financieel niet haalbaar. Dat scholen te oud zijn en dat het daarmee beter is om voor nieuwbouw te gaan begrijpt D66, maar dat het financieel niet haalbaar is, daar hebben we nog een paar vragen over, die in lijn zijn met de heer Duk. Met name omdat Hevo als prijspeildatum juni vorig jaar heeft genomen en dus heeft gerekend met die 4% energiestijging en 2% stijging onderhoudskosten. Daarom vraagt D66 aan de wethouder of de prijsstijging nog wel actueel is. Erkent zij ook, dat deze niet meer actueel is? Dan doel ik met name op de scholen die geen verduurzaming kennen, dat is de school aan de Stampioenreef. Dat was mijn termijn.

De heer Wezenberg, VVD: Alles is eigenlijk al gezegd. Meer dan een heldere beeldvormingsavond is er geweest, er kwamen goede antwoorden op de vragen die gesteld zijn, ook op de technische vragen die gesteld zijn. Ik heb maar 1 vraag gesteld, maar ik stelde hem op het verkeerde moment. Uit alles blijkt dat het gaat over groei, meer scholen en scholen erbij. Als je kijkt naar de prognoses die in 2017 gemaakt zijn voor na 2022, er werd op dat moment geprognostiseerd op gemiddeld 7.000 kinderen in Lansingerland. En als je kijkt naar de prognoses die heden ten dage gemaakt zijn, zitten ze rond de 6.600. Oftewel, de prognoses die er nu zijn, zijn lager dan ze voorheen gemaakt hebben. Ik maak me er zorgen over, er is dan leegstand. Normaal gaat als er ergens een deur open gaat, ergens anders er eentje dicht of andersom. Ik ben benieuwd of daar over gedacht is of wat men daarvan vindt. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: Voor ons was het gesneden koek, even om te plagen. Het scheelt wel, 2 jaar geleden hebben we met deze commissie uitgebreid over het IHP nagedacht en dat heeft wel geholpen om een goed beeld te krijgen van wat toen de belangen waren, wat de voorgangers van de ambtenaren die daar zitten keurig ook uitgelegd hebben. We hebben daarna nog verschillende keren in de commissie nagedacht over nieuwe schoolaanvragen, wat dat betekent, het ging niet allen over Wilderszijde maar ook over andere nieuwe scholen, de nieuwe wetgeving, wat OCW doet en wat wij enzovoorts. Dat maakt wel dat je een beetje anders kijkt naar deze nieuwe update. Ik vind het interessant wat de PvdA naar voren bracht. Ik weet dat er verpleeghuizen zijn, die ook als peuterspeelzaal dienen, dat is een soort combinatie. Er zijn starters die een kamer huren in een verpleeghuis om de integratie over en weer te bevorderen. Ik me wel af of dit in een IHP update opgenomen moet worden om eventuele leegstand naar woningen, wat voor soort woningen dan, om te gaan zetten. Wat de Parel betreft, daar werd door het CDA iets over gezegd, wij zijn wel nieuwsgierig naar één aspect ervan, die vraag hebben we niet gesteld tijdens de beeldvormingsavond, er werden wel allerlei andere dingen beantwoord. Komen onderwijskundige normen misschien in het geding als die monumentale status gehandhaafd blijft? Ofwel, wordt er bouwkundig ingeleverd op wat voor een school wel belangrijk is, als het gaat over ruimte voor klassen, ventilatie en dat soort eisen? Wat betreft de opmerking van GL, wij zijn blij met het onderscheid dat gemaakt wordt tussen wettelijke en bovenwettelijke taken, zoals de verduurzaming. Terecht heeft onze raad aangedrongen op prioriteren van verduurzaming, maar niet als een kip zonder kop. Hiervoor is onderzoek gedaan door Hevo. Wij stellen ons op de positie dat we het daarbij laten. De heer Duk: Ik werd hier zo uitgedaagd, dat ik het toch even moet opnemen. Dit onderzoek, waar de CU zich aan wil verbinden, is uit 2021 voor de crisis in Oekraïne, voordat het CBS met 86% rekende in plaats van 4. Vindt de CU echt dat hiermee nog doorgerekend kan worden? Of is dit gewoon niet meer up-to-date? De heer Lieverse: De opmerking had u zelf al gemaakt. Wij stellen daar tegenover dat je elk jaar zo'n onderzoek kan gaan doen, maar op een gegeven moment moet je uitgaan van wat een valide bureau heeft uitgevoerd en daar doen wij het dus inderdaad mee.

De voorzitter: Alvorens wij naar de beantwoording van het college gaan, moet mij als nieuwe voorzitter nog wel een opmerking van het hart en dat is dat wij in Lansingerland het BOB-model hanteren. In de commissie hoeft de wethouder geen antwoord te geven op technische vragen. Ik heb een enorme hoeveelheid aan technische vragen gehoord van zo goed als elke fractie. Ik wil u toch verzoeken, meer kan ik ook niet doen als uw voorzitter, om vooral tijdens de beeldvorming, zeker op dit punt was er een enorme delegatie van 6 specialisten uit de ambtelijke organisatie aanwezig, om tijdens de beeldvorming uw technische vragen te stellen. Bij overgebleven technische vragen deze schriftelijk te stellen voorafgaand aan de commissie, zodat wij in deze commissie echt het debat met elkaar kunnen voeren over de verschillen, de inzichten en de wens van de commissie en niet over de technische details. Dat gezegd hebbende zal het college zich ongetwijfeld inspannen om in een goed antwoord te voorzien.

Beantwoording college

Wethouder Crossen: Dank u wel, commissieleden, voor toch het grondig bestuderen van al die punten. Ik moet u zeggen, dat ik richting de ambtenaren ook datzelfde had, ik zei: dat kan je de raad toch niet aan doen, al die punten. Maar eigenlijk trok ik diezelfde conclusie, als je het eenmaal doorleest, is het ook wel heel logisch om per stuk die besluiten te nemen. Dus uiteindelijk hebben ze mij ook weten te overtuigen, want ik ben altijd voor korte stukken en niet te ingewikkeld. Maar in dit IHP gaan de complimenten naar de ambtenaren, hoe ze dit goed op een rij hebben weten te zetten. Een aantal

vragen zal ik beantwoorden en als het technisch is doe ik toch een poging en als het niet helemaal lukt, dan hoort u het vanzelf. Mevrouw Biharie kijkt heel ver vooruit, het leeglopen van scholen. Ja, op een gegeven moment zal die vergrijzing in Lansingerland ook zo zijn, dat er minder kinderen naar de basisscholen gaan. Maar met een IHP kijken we vooruit voor 15 jaar. Laten we hier nou tegen elkaar zeggen: het is voor ons al moeilijk om een jaar vooruit te kijken. We hoorden meneer Duk ook, als er iets verouderd is, ja, dat kan. Maar op dit moment, als we 15 jaar vooruit kijken, dan hebben al deze scholen bestaansrecht, daar gaan kinderen naar toe. En natuurlijk kunnen we na die tijd kijken wat je er wel van kan maken, maar dat laat ik graag over aan mensen die na ons komen. Meneer Alsemgeest constateerde: binnen 2 jaar alweer een actualisatie van het IHP, ja, inderdaad, het was hard nodig, u heeft het ook gezien. En u constateert terecht dat we een jonge, groeiende gemeente zijn, maar ook de ontwikkelingen van een IKC en de verduurzaming maken dit nodig. Hebben we dat dan over 2 jaar weer? We maken elke 4 jaar een IHP, een integraal huisvestingsplan, dus over 2 jaar krijgt u een nieuw, herzien IHP voorgelegd. Dat is ook mooi halverwege een raadsperiode, daar kunnen we dan ook weer mee uit de voeten. Mevrouw Gielis heeft zich verdiept in de monumentale status van de Parel, daar is in de beeldvorming ook iets over gezegd. Wat zijn de financiële consequenties, de kosten zijn nu niet bekend. Dat geldt voor meer kosten, die zien wij gewoon ontwikkelen. Bij de woordvoering van meneer Duk zal ik er ook iets over zeggen. Op een gegeven moment moet je een besluit nemen als gemeente, dat moet ergens op gebaseerd zijn. Dan is dat inderdaad een Hevo-rapport van zomer 2021. Als wij voortdurend maar nieuwe rapporten blijven vragen, dan besluiten wij niets en dan zitten de scholen op ons te wachten. Zo hebben we ook nu even naar de monumentale status van de Parel gekeken. De Parel heeft op zich genomen met een architect dat te bestuderen. De kosten zijn op dit moment nog niet bekend. Op een gegeven moment werd wel gezegd: ongeveer gelijk aan nieuwbouw. Op dit moment wordt toch weer wat meer ingeschat, maar bij overschrijdingen gaan we u uiteraard op de hoogte brengen, het budgetrecht is aan de raad, maar op dit moment is dit de informatie die we hebben en stel ik u voor het hier even mee te doen. Dank meneer Bergwerff voor uw complimenten voor het IHP. Over de verduurzaming, dat een aantal scholen het daar niet mee eens zijn. Wij hebben dit met alle scholen besproken, dus ik herken dit niet helemaal wat u nu zegt. Alle projecten zijn afgestemd met de schoolbesturen. Binnen 15 jaar terugverdienen, dat was op het moment van opstellen van dit plan ook de wet. Iemand zei: het is inmiddels 20 jaar. Maar ook daarvoor geldt, dat we bezig waren met dit plan, we hebben dit met alle scholen besproken, alle scholen hebben er ook mee ingestemd om nu even op die 15 jaar te blijven zitten. Scholen mogen van de wet niet investeren als ze dat niet binnen die tijd terug verdienen. Dus na die 20 hebben we inderdaad meer ruimte en ik denk dat we over 2 jaar daar zeker naar kijken, maar op dit moment hebben we even de situatie bevroren en dit zo genomen. Welke scholen hebben een BRIN-nummer, u had het ook over toegelaten. Ik had dat bij de actualiteiten uit het college willen zeggen. Een BRIN-nummer hebben alleen maar de scholen die vanaf augustus gaan starten. Van de 4 aanvragen zijn 3 scholen toegelaten: Casa Lansingerland, Pallet en IKC Avontuur, waarvan 2 van bestaande schoolbesturen. De aanvraag van de Springplank is afgewezen. Ik wijs u erop, dat er in juni gewoon weer een nieuwe ronde is begonnen, dus wij wachten af wat daar uit komt. Het zijn 3 scholen die zich in Wilderszijde willen vestigen. Toen had u echt een heel moeilijke vraag over de inzet van een projectmanager. Ik heb daar wel wat informatie over gekregen, ik zal proberen dat zo goed mogelijk aan u te vertellen. De inzet van de projectmanager is onderdeel van de algemene middelen in 2022 en over het algemeen niet toerekenbaar aan projecten. Het is een algemene beleidstaak, die wij als gemeente gewoon moeten doen. Voor 2023 moeten we dit nog bepalen. 1 op 1 inzetten op projecten, daar voorzien we de uren van de projectmanager in de interne toerekening van uren. Ja, dat is echt iets heel technisch in de begroting, maar u weet wat het BBV voorschrijft, dat je interne uren moet toerekenen aan projecten. Als ik dit allemaal zeg, weet ik niet zeker of het duidelijk is, maar anders kan u dat via de griffie nog navragen. Dan komen we bij meneer Duk. Ja, meneer Duk, het is allemaal waar wat u zegt, per dag verouderd hier alles. Toen wij in januari begonnen met de aanbesteding van de noodlokalen, konden wij niet voorzien dat die vreselijke, die oorlog in Oekraïne zou uitbarsten, waardoor nu alles in beslag is genomen voor tijdelijke huisvesting. Het is maar goed, dat je niet alles van tevoren weet, want dan zou je helemaal niet meer willen bewegen. Ook die verduurzaming, ook de prijsstijgingen, nee, we hebben een bepaald moment gekozen, we hebben het Hevo-rapport als onderbouwing, de beste onderbouwing die we op dat moment hadden gekozen. We hebben die 15 jaar laten staan in plaats van die 20, daar kunnen we het beste de volgende keer mee rekenen. Op die manier hebben we met de scholen dit allemaal besproken. U vindt het geredeneerd vanuit alles of niets. Ik denk dat ik net heb toegelicht dat we dit ook in overeenstemming hebben gedaan met de wetgeving, waar scholen zelf aan moeten voldoen, dat ze geen investeringen mogen doen die niet op een bepaalde manier terugverdiend kan worden. Daar wil ik het even bij laten, anders ga ik daar te technisch op in. Zo hebben we het IHP opgesteld. De heer Duk: Ik verbaas me hier enigszins over, over dit antwoord. Het lijkt erop alsof dat als er geen BENG gehaald wordt, dat dan elke investering van de kaart is. Dat begrijp ik dus niet, waarom die keuze is gemaakt. Waarom wordt er niet gekeken, zonnepanelen op het dak leggen kunnen wel kostendekkend binnen 15 jaar terugverdiend, of liever 20, dan hoeft je die BENG-norm niet te halen. Dat bedoel ik meer te zeggen. Wethouder Crossen: Dank voor deze verduidelijking. Ik zou eigenlijk

ambtelijke mensen moeten raadplegen, maar uit mijn hoofd zeg ik: voor de verbetering van ventilatie van scholen, daar zijn schoolbesturen zelf verantwoordelijk voor. Schoolbesturen mogen ook investeren in zonnepanelen, ik kijk even of ik het goed zeg, dat hoeven ze niet aan de gemeente te vragen. Er wordt nee geschud. Dus scholen mogen dat zelf doen, net als de ventilatie, dat binnenklimaat. Dat stimuleren wij wel, daar kunnen we ook bij helpen, maar het is aan de schoolbesturen om dat te doen. De heer Duk: Dat is heel logisch. Alleen, de vraag was dus eigenlijk meer: kan de gemeente daar de school financieel in ondersteunen, zodat zij het in 15 jaar terugbetalen. Ik hoop hieruit te halen dat dat zo is. Wethouder Crossen: Ik ga daar toch nee op zeggen, als ik zo vrij mag zijn, want de schoolbesturen hebben zelf ook die verantwoordelijkheid. Daarom noemde ik ook dat binnenklimaat. Zij moeten het initiatief nemen en het is heel goed voor alle kinderen dat dat gebeurt, maar schoolbesturen hebben een eigen verantwoordelijkheid daarin. Op dat moment, als het niet nu is opgenomen in het IHP, zie ik daar geen financiële verantwoordelijkheid van de gemeente. Ik kijk nog even naar de overkant, misschien dat er nog iets aan toe te voegen is. Mag dat, voor de verduidelijking? De voorzitter: Ik ben van mening dat de vraag beantwoord is. Wethouder Crossen: Dank u wel, dan gaan we verder. Meneer Smolders, ik ben bij de vorige sprekers ook al ingegaan op al die prijsstijgingen, dat je op een gegeven moment maar een situatie als een soort nul-situatie moet pakken, waar je besluitvorming op af moet stemmen. U heeft allemaal gelijk, maar we moeten wel door. Die prijspeildatum juli 2021, het lijkt wel de vorige eeuw, vindt u niet meneer Smolders, hoe snel gaat deze tijd. Maar ik heb voldoende uitgelegd hoe dat zit. De heer Smolders: Ik geef u daar volledig gelijk in, mevrouw Crossen, maar het is ook wel zo als er scholen wel verduurzaamd worden, dan zijn de prijsstijgingen wat minder belangrijk. Dat is de reden waarom D66 akkoord is met dit stuk uiteraard. In mijn tweede termijn wil ik toch horen of de wethouder iets mee wil bewegen, maar dat zien we dan wel. De voorzitter: U komt zo aan bod voor uw tweede termijn. Wethouder Crossen: Daar wacht ik even op, want dan kan ik over deze vraag nadenken. Dank u wel. Meneer Wezenberg prikt een bepaald punt aan over de prognoses. Inderdaad, in 2017 waren er andere prognoses en dat zie je elk jaar meebewegen, u heeft dat ook gezien, die staatjes zijn meegeleverd en u maakt zich zorgen over leegstand. Dat heeft er ook mee te maken dat een nieuwe school of een nieuw schoolgebouw of een nieuw type school, zoals nu tweetalig Montessori, kinderen aan kan trekken. Of ouders met name, want ouders beslissen. Daar gaat de gemeente niet over. Dus er zullen in deze gemeente, dat weet u ook, in Bleiswijk is dat ook gebeurd, altijd leerlingenstromen zijn naar een bepaalde school die op dat moment zeer aantrekkelijk is voor ouders, maar dat is de keus van ouders zelf. Op het moment dat er leegstand is in een school, wat we bij de Parel doen is Cadans vanaf het nieuwe schooljaar daar huisvesten. Die leegstaande lokalen kan de gemeente dus gebruiken voor scholen die ruimte nodig hebben. Op dit moment denk ik dat er voldoende is, maar u heeft een terecht punt, dat we in het IHP constateren, we gaan heel veel ontwikkelen, heel veel bouwen, maar het leerlingenaantal blijft eigenlijk gelijk de komende jaren. Dat vond ik ook een bijzondere ontdekking, maar je snapt het ook wel als je erover nadenkt. Maar het heen en weer gaan van kinderen op scholen, daar kan de gemeente niets aan doen. De heer Wezenberg: Ik begrijp uw antwoord. Het interessante is dat het leerlingenaantal niet gelijk blijft, maar zelfs dalende lijkt volgens de prognoses vergeleken met die 5 jaar geleden gedaan zijn. Dat is het tegenstrijdige. Wethouder Crossen: Ja, de prognose 2017 gaf een hoger aantal aan, maar op dit moment in het IHP wordt uitgegaan van deze prognose, die 6.600, dat die de komende jaren ongeveer gelijk blijft. Al bouwen we nieuwe wijken, we gaan er toch van uit, dat het aantal leerlingen hetzelfde blijft, maar het gaat zich bewegen over verschillende scholen. Dan had ik nog een laatste punt, dan kan ik afronden. De nieuwsgierigheid van de heer Lieveerse. De Parel is zelf bezig met een architect om te kijken hoe ze met die monumentale status om kunnen gaan en die renovatie vorm kunnen geven. Dus de school zelf zal daar goed naar kijken. Uiteraard, een school is een school, dus daar moet onderwijs gegeven worden. Dus de monumentale status gaat niet ten koste van het onderwijsniveau. Dank u wel.

Tweede termijn

De Bergwerff, CDA: Ik kom toch even terug op dat ene punt dat ik aanhaalde, over dat de schoolbesturen het niet helemaal eens zijn met e.e.a. Dat heb ik gehaald uit het stuk actualisatienota integraal huisvestingsplan punt 7.1, waar staat: een aangepaste uitvoeringsplanning van de duurzaamheidsprojecten is onderwerp van gesprek. De schoolbesturen hebben aangegeven niet akkoord te zijn met de oorspronkelijke uitvoeringsplanning van de duurzaamheidsprojecten in verband met de druk op de investeringsplanning en de meerjaren onderhoudsplanning van de schoolgebouwen. Dat is op pagina 9 van 14 van dat stuk. Dus ik heb het gewoon uit het stuk gehaald en niet van de scholen zelf, maar misschien begrijp ik het verkeerd, maar dat hoor ik dan graag van u. Een duidelijk verhaal dat de duurzaamheidsmaatregelen nu in 20 jaar terugverdiend moeten worden, dat wist ik niet. Ik dacht dat dat 15 was, dus dat maakt wel duidelijk dat we over 2 jaar dat weer opnieuw onder de loep kunnen nemen, dus daar ben ik wel blij mee. Dan had ik nog een vraagje. Wellicht kunnen we leren van de eerste 2 scholen binnen onze gemeente die vallen onder de nieuwe wet, te weten Treehouse en Cadans. We weten allemaal hoe dat proces is gegaan in de vorige raadsperiode, dan denk ik aan bijvoorbeeld het

weggeven van die fietsen toen om die handtekeningen te krijgen. Wat onze fractie heel graag wil is gewoon een evaluatiedocument: hoe is het nou verlopen? Het was de eerste keer dat wij te maken hebben gehad met die nieuwe wet. Hoe is dat nou verlopen? Wat kan de volgende keer beter? Ik denk dat het fijn is om dat als raad een keer onder ogen te krijgen. Dank u wel.

De heer Smolders, D66: Nu komt de toelichting natuurlijk. Allereerst steunen we het voorstel, we willen het traject dan ook niet gaan vertragen. Dat gezegd hebbende, zouden we het wel op prijs stellen, gezien de geopolitieke situatie waar nu sprake van is, de energieprijsstijgingen, de onzekere toekomst, dat toch voor de scholen die niet in aanmerking komen voor duurzaamheid, dan heb ik het met name over Stampioenreef, dat schoolgebouw, daar een hernieuwd haalbaarheidsonderzoek voor te stellen, zonder dat we dit project verder gaan vertragen. We zijn akkoord met dit voorstel, maar we zouden toch nog graag van de wethouder horen of we niet voor de Stampioenreef nog even een nieuw haalbaarheidsonderzoek kunnen starten, gezien de situatie in de wereld.

De heer Duk, GL: Gelukkig heeft de heer Smolders een groot deel van mijn punten benoemd. Wij houden ook heel erg vast aan het ge-update plan, regeren is vooruit zien, dat weet ik, je kunt dat alleen maar doen op de punten die je al hebt, maar in heel erg nieuwe tijden, die zo verschillend zijn met wanneer de berekeningen zijn gedaan, dan kun je niet zeggen: we gaan gewoon door met waar we mee bezig zijn. Het werkt niet zo, heel simpel.

Mevrouw Biharie, PvdA: Ik had een vraag aan de wethouder. Waarom heeft een aantal scholen geen BRIN-nummer gekregen om zich hier te mogen vestigen? Heeft OCW een toelichting gegeven daarop, wat de reden daarvan was? Mijn vraag stel ik in het kader van diversiteit van scholen binnen onze gemeente. Dank u wel.

De heer Alsemgeest, WIJ: Ik wil de wethouder bedanken voor het beantwoorden van de vragen. In de tweede termijn wil ik mij toch scharen achter de heer Smolders met het verzoek om eens te kijken met nieuwe berekeningen, want laten we eerlijk zijn, de energieprijzen zullen vandaag of morgen niet veranderen en ook de komende jaren misschien wel niet. Dan kan het toch zijn dat het de moeite waard is om verduurzaming op bepaalde onderwijsinstellingen te doen die eigenlijk eerst niet rendabel waren, maar nu misschien wel zijn. Daar hoeft niet het hele traject voor stilgelegd te worden, we kunnen best wel 1 of 2 plaatsen bekijken zonder dat de rest daar de dupe van is. Dank u wel. Voor de rest kan mijn fractie zich prima vinden in deze actualisatie.

Wethouder Crossen: De heer Bergwerff had het over de aangepaste planning. Ik heb gemerkt dat daar ook even naar gekeken is. Er was een oorspronkelijke planning, dat klopt wel, voor verduurzaming. Die was te ambitieus, dat leest u goed in het plan. Dus op verzoek van de scholen is die aangepast. Dat is wel een proces waar je met elkaar in zit, waar je achter komt: we kunnen ook niet alles tegelijk. Dat geldt voor de gemeente, maar ook voor de schoolbesturen. Wat kunnen we leren van de eerste 2 scholen onder de nieuwe wet? Sorry, dat ik u moet corrigeren. Treehouse en Cadans zaten nog onder de oude wet, zij zijn toegelaten, daar gaan we nu in augustus mee beginnen. De 3 scholen die nu zijn toegelaten, dat is de nieuwe wet. Samen met beleidsmedewerker van onderwijs heb ik met het ministerie gesproken, samen met gemeente Pijnacker-Nootdorp en Zuidplas, omdat zij zich kijkend naar Lansingerland zorgen maken over die aanmeldingen. Ja, we hebben onze zorgen neergelegd bij het ministerie, met name over de manier van aanmelden met een bepaalde beloning, Dat was het ministerie ook opgevallen, dus dat zou gaan veranderen. Het is wel aan het ministerie, die krijgen deze aanvragen binnen, zij beoordelen ze. Andere gemeenten waren kritisch. Ja, dit is de wet die zij uitvoeren, door het parlement vastgesteld en er is vrijheid van onderwijs, dat hebben wij maar te respecteren. Dat kan beter, hebben wij daar aangedragen, maar het is niet aan ons als gemeente om te evalueren, wij hebben het op onze schouders om scholen netjes te huisvesten. De heer Smolders, de scholen niet voor hernieuwd onderzoek in aanmerking te laten komen. Ik zeg eerlijk, meneer Smolders en ook meneer Duk, over 2 jaar komt een herzien IHP en dat gaat heel erg snel. U ziet ook dat het duurzaamheidsonderzoek van Hevo alweer van bijna een jaar geleden is, dus uiteraard blijven we meedenken en kijken wanneer investeringen wel bereikbaar zijn en op tijd terug verdiend worden. Dus ik ga de toezegging niet doen dat we dat tussentijds doen, ik vind het veel verstandiger om dat echt integraal in één geheel, ook vanwege de werkbelasting ook van de schoolbesturen en hier, om hier nu mee aan de slag te gaan. Over 2 jaar krijgt u een herzien IHP, waar al deze elementen in meegenomen kunnen worden. De heer Duk: We gaan niet 2 jaar wachten en heel veel geld in rook op laten gaan om dan uiteindelijk tot dezelfde conclusie te komen als we nu kunnen doen. Dit is echt weggooien van geld dat in onderwijs kan worden gestoken. Wethouder Crossen: Ik heb mijn punt gemaakt. Dank u wel. Mevrouw Biharie, waarom de scholen geen BRIN-nummer krijgen. De scholen die nu starten hebben een BRIN-nummer, dat hadden ze pas nog niet. De scholen die nu zijn toegelaten, zoals dat heet bij het ministerie van onderwijs, krijgen pas volgend jaar dat BRIN-nummer, dus dat is er nog niet. Heeft OCW een toelichting gegeven? Nee. Op de website kan je dat wel

lezen, waarom scholen wel zijn toegelaten, maar bij afgewezen zie je staan dat dat bij de scholen zelf bekend is en daar kan je het navragen. In zijn algemeenheid heb ik gelezen dat er heel veel gesneuveld is of niet toegelaten op de onderbouwing van de burgerschapsvorming of kunde, ik weet niet meer precies hoe dat er stond. Dat vond het ministerie onvoldoende. Maar de school kan natuurlijk opnieuw een aanvraag doen en dat beter onderbouwen. Maar de gemeente gaat daar niet over, het is het ministerie. Mevrouw Biharie: Dank u wel voor de toelichting. Kunt u toelichten wat burgerschapskunde inhoudt? Nieuw woord. Wethouder Crossen: Dat is een vak dat verplicht is op scholen. Scholen moeten rekenen en taal goed leren aan de kinderen, maar ook dit is een verplicht vak. Met name middelbare scholen moeten daar een onderbouwing van geven hoe ze dat gaan doen om toegelaten te worden, maar dus ook de basisscholen. Wat is burgerschap? Dat is wat u hier aan het doen bent, democratie uitleggen, wat je rechten en plichten zijn als inwoner van de Nederlandse staat. Dat, volgens mij, maar ik denk dat onze voorzitter dat eigenlijk veel beter weet. Meneer Alsemgeest, u deed de oproep om bij nieuwe berekeningen waar wel rendabel geïnvesteerd kan worden, weet u, het is heel voor de hand liggend, maar op dit moment hebben we dit plan, dat gaan we uitvoeren, daar hebben we onze handen aan vol. Ik denk dat die 2 jaar heel snel voorbij zijn.

De voorzitter: Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de tweede termijn, ook van het college. Eén en ander gehoord hebbend, ik heb geen voorstellen tot moties of amendementen gehoord op dit moment. Ik heb van een aantal fracties reeds gehoord dat het een hamerstuk is. Dan stel ik u voor het als hamerstuk te agenderen op de raadsvergadering van 30 juni. Mocht u zich in de tussentijd nog bedenken, dan kunt u altijd alsnog bij het vaststellen van de agenda op 30 juni het stuk naar de bespreekpunten te verplaatsen. Dan sluiten bij dit agendapunt af.

5. Bespreekpunten:

5.a Strategisch koersdocument van GGD Rotterdam-Rijnmond

De heer Lieverse, CU: Ik heb begrepen dat meerderen van de commissie blij zijn met het agenderen van dit punt. De GGD klinkt saai van een afstandje. Zeker als ik de beginregels van onze factsheet voorlees, er staat: de GGD heeft tot doel het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de bevolking of van specifieke groepen daarbinnen in het rechtsgebied van het lichaam. Daar wordt niet uw lichaam bedoeld, maar een ander lichaam. Het voorkomen en tijdig opsporen van ziekten onder de bevolking. Alles wat met het bovenstaande in de ruimste zin verband houdt. Fletser en inspiratielozer kan je het niet zeggen. De wet op de publieke gezondheidszorg regelt dat alles en daarbij zijn we als gemeente slechts gehouden aan het afnemen van een minimum pakket. Dit moet anders. We zijn blij met het koersdocument 3.0 dat hiervoor allerlei handvatten biedt. We hebben 2 jaar in een crisis verkeerd en komende winter weten we nog niet wat het gaat brengen. Dit moet ons doen instemmen met een schaalvergroting van de GGD, dat is speerpunt 1 in de notitie. Ik stel daarbij: we hebben te lang nagelaten om te investeren in voorzienbare gezondheidsrisico's. Nog meer zijn we ingenomen met de speerpunten 2 en 3. Nummer 2 is het belang van leefstijl, hoog tijd voor een lokaal preventieakkoord en de GGD kan daarbij helpen, die heeft daar een deskundigheid voor. De focus moet verder van zorg naar gezondheid. Iedere Lansingerlander moet kunnen rekenen op eenzelfde basispakket aan gezondheid beschermende maatregelen. Derde punt, de invloed van de leefomgeving op de gezondheid, die komt gelukkig meer in beeld. Je hoeft niet onder de rook van Tata Steel te wonen om dat te beseffen. Onze luchthaven, ons drukke verkeer helpt ons dat voldoende te beseffen. We moeten onze mensen beschermen tegen gezondheidsrisico's, waar ze zelf nauwelijks invloed op hebben. Nog een sterk punt in de notitie, het gaat bij bevorderen en beschermen van gezondheid niet alleen om somatiek, onze lichamelijke aspecten. Het gaat ook om veerkracht, tegenslag kunnen opvangen. Het gaat om functioneren, mobiliteit of ICT vaardig zijn. Het gaat om participatie, mee kunnen doen aan de samenleving. Kortom, we zijn heel tevreden met het koersdocument en we zien het als een basis om met de GGD in overleg te gaan om te kijken hoe dit in onze gemeente vorm kan krijgen. De voorzitter: U heeft 3 vragen aan de commissie in uw bespreekpunt.

De heer Alsemgeest, WIJ: Dank aan de heer Lieverse, dat dit punt op de agenda is gezet. Deze notitie lag al een tijdje op de plank, dus het is goed dat we daar eens met elkaar over praten. De GGD is nou niet echt een onderwerp dat bovenaan het lijstje staat om eens te bespreken. Mede ingegeven door het feit dat we niet goed weten wat deze organisatie voor ons betekent en we in het dagelijks leven als gezonde burgers de GGD niet echt zien. Mede door de coronacrisis zijn we even terug gezet op het spoor van wat de GGD zou moeten zijn en wat de GGD zou moeten doen en betekent voor ons als burger. In de notitie wordt gewezen op de zwakte van de organisatie zoals bleek bij de coronacrisis. Het is dan ook nodig te leren van deze afgelopen periode. De zwakte die we zagen was geen medische zwakte of kennis, maar een organisatorische zwakte en een tekort aan goede data en kennis om met data aan de slag te gaan. De leermomenten zijn duidelijk, de organisatie die we willen is een slagvaardige crisisorganisatie voor o.a. de bestrijding van infectieziekten. Een organisatie met een degelijke en moderne digitale ruggengraad.

Daarnaast een organisatie die inzet op de bescherming van gezondheid, preventie en het stimuleren van een gezonde leefomgeving en een gezonde levensstijl. Uit de notitie blijkt dat de GGD ook nog bepaalde andere ambities heeft, maar of die nodig en haalbaar zijn, dat weet ik niet, dat is een andere discussie. Eerst maar eens naar de organisatie kijken, zoals deze er nu staat. Wat moet er gebeuren om deze organisatie op sterkte te krijgen? Sterkte qua organisatie, sterkte qua digitale ruggengraad. Dat er een gebrek is aan financiële middelen wordt zachtjes wel duidelijk gemaakt in de brief van de GGD aan de informateur. Deze cijfers roepen bij mij wel vragen op. Hoe is het mogelijk dat de GGD van één van de meest dichtbevolkte regio's van ons land met een leefomgeving die allesbehalve ideaal is het mag doen met een budget dat ver onder het landelijk gemiddelde ligt? Doen de andere het zo goed? Of doen wij het zo slecht? Is het altijd zo geweest? Of langzaam door bezuinigingen zo gegroeid? Ik zou graag van de wethouder horen hoe dit zo gekomen is. Misschien weet de wethouder ook wel iets wat we eraan kunnen doen. Moeten we er überhaupt wel iets aan doen? Of willen we er iets aan doen? Wat betreft de gestelde vragen van de heer Lieverse in het bespreekpunt, kan ik kort zijn. De evaluatie heeft zich al vlak na of in de coronacrisis zijn weg gevonden. De speerpunten die genoemd worden kan ik van harte ondersteunen. Of dit via de genoemde succesfactoren tot stand moet komen, weet ik niet. Als ik de succesfactoren zie, een aantal van die succesfactoren, dan komt bij mij het idee op dat er weer heel veel vergaderd moet worden en overleg gepleegd moet worden en dergelijke. Ik zou het heel erg zonde vinden als daar het geld aan weg vloeit. Ik zie liever dat het geld geïnvesteerd wordt in goede zaken die de GGD sterker maken. Tot zover.

De heer [Xhemaili](#), PvdA: Ik wil de heer Lieverse bedanken voor het agenderen van dit bespreekpunt, heel belangrijk, want uit het niets was de GGD één van de belangrijkste organisaties in Nederland. De coronapandemie heeft ons 2 jaar behoorlijk in de greep gehouden. Het effect van de coronapandemie is eigenlijk niet voor te stellen als je rationeel nadenkt, maar toch is het gebeurd. Daarnaast wil ik ook benadrukken dat 2 jaar lockdown ook iets doet met de psychologische en mentale weerbaarheid van mensen, zowel jong als oud. De heer Lieverse refereerde ook aan andere problemen met gezondheidszorg. Een crisis brengt ook positieve zaken met zich mee. Het laat zien wat wel en niet werkt, hoe systemen reageren onder behoorlijke stress. De coronacrisis heeft laten zien dat Nederland totaal niet voorbereid was op een dergelijke stresstest, die de maatschappij ontwricht, waardoor voornamelijk reguliere zorg in de verdringing kwam met alle gevolgen van dien. Winston Churchill zei ooit: never let a good crisis go to waste. Van een crisis valt namelijk veel te leren, of het is een kans om veranderingen door te voeren die eerder niet mogelijk waren. Zo is mijn fractie een voorstander van preventieve aanpak. Eén van de vragen die ik aan de wethouder heb hieromtrent is: wat doet het college naast de GGD bijvoorbeeld op het gebied van preventie en het stimuleren van een gezonde levensstijl in Lansingerland? Wat doet het college voor een gezonde leefomgeving? Wat heeft het college zelf geleerd in deze 2 jaar? Wat kunnen zij daaruit concluderen? Ik ga nu in op de vragen van de heer Lieverse. Wat vindt de commissie van de manier waarop de GGD de coronapandemie evalueert en geleerd van de genoemde leerpunten? Ik heb eerder in mijn betoog aangegeven op het gebied van samenwerken in de regio: alleen ga je sneller, maar samen kom je verder. Het organiseren van een robuuste organisatie die flexibel kan opereren juichen wij alleen maar toe, vooral met oog voor lokale uitdagingen. De gemeente Lansingerland is geen gemeente Rotterdam. Gemeente Lansingerland is geen gemeente Pijnacker-Nootdorp, dus er moet wel oog zijn voor de lokale vraag naar zorg. Wat vindt de commissie van de nieuw geformuleerde speerpunten? Herkent de commissie het belang ervan en vindt de commissie dat de taken en regionale aanpak in tegenstelling tot een mogelijk lokale aanpak? Ik benoemde net: samenwerken wel, maar met oog voor de lokale uitdaging. Voor de rest zijn de speerpunten niet los van elkaar te zien. Het zijn namelijk communicerende vaten, als je aan A draait, betekent dat iets voor B en C. Wat ik wel heel fijn vindt in het document 3.0 is de nieuwe, proactieve rol van de GGD. Dat vindt mijn fractie een goed uitgangspunt. Dus niet pas de put dempen als het kalf verdronken is, maar tijdig maatregelen nemen, dan wel op situaties inspelen die opdoen. De integraliteit wordt uitgestraald in het koersdocument. Dat doet mij ook deugd. Er wordt gesproken over intensivering van wetenschappelijk onderzoek en opleiden van onze partners. Intensiveren, samenwerken met andere gemeenten, huisartsen en scholen om in de haarvaten van de wijk actief te zijn. Dat klinkt allemaal heel goed, maar ik sluit wel bij de woorden aan van de heer Alsemgeest, het moet niet een papieren tijger zijn, die los staat van de werkelijkheid wat er buiten gebeurt. Er moet niet in een ivoren toren beleid worden gemaakt. Vraag 3, wat vindt de commissie van de beschreven succesfactoren, zoals de factoren die op pagina 15 worden benoemd? Prima, kort en krachtig. Wel als kanttekening, in de stukken wordt een aantal keer data gebruikt, digitaal mensen bereiken. De kanttekening die ik graag wil meegeven, is dat niet elke persoon data behendig is. Je moet er wel goed rekening mee houden, dat die mensen ook moeten worden bereikt. Volgens mij wordt dat wel onderkend in dit stuk, want er wordt gezegd dat er sleutelfiguren zijn in de wijk en een optimale samenwerking met huisartsen. Ik vraag me dan wel af wie die sleutelfiguren zijn. Misschien kan de wethouder dat toelichten. Dank u wel.

De heer Bergwerff, CDA: Ik wil mijn bijdrage starten met onze dank uit te spreken aan de CU, die dit punt op de agenda heeft gezet. Heel goed, dat we hierover even van gedachten wisselen. Wat betreft de eerste vraag, die de heer Lieveerse stelt, wat wij vinden van de evaluatie. De 3 punten die genoemd worden in het stuk GGD 3.0 zijn niet meer dan noodzakelijk. De coronacrisis heeft gezorgd voor een leerproces en ervaring op het gebied van uitbraak van infectieziekten. Kort gezegd, conform aan het document, een schaalbare crisisorganisatie en meer inzetten op een gezonde levensstijl vanuit een adviserende rol. Daarbij zet ik geksheerend de kanttekening, zaken als de recent bekende maar omstreden discussie over onder de 18 jaar geen patat mogen kopen, vinden wij als CDA te ver gaan. Laat mensen in beginsel vrij in hun eigen keuzes en zet in op voorlichting hoe men gezond leeft en hoe men zichzelf gezond houdt. Zoveel mogelijk inzetten op die voorlichting in plaats van regels die gehandhaafd worden. Op de vraag of het beleid regionaal of lokaal moet worden uitgevoerd, een gezonde levensstijl en een gezonde leefomgeving geldt net zo goed voor iemand in Schiedam binnen onze regio, net zoals het in Lansingerland zelf geldt. Dus algemene zaken inzetten op regionaal niveau en specificeren op lokaal niveau waar we denken dat het ten goede komt van de efficiëntie en doeltreffendheid. Klinkt eigenlijk allemaal heel logisch. Daarbij is het niet zo, dat wij in Lansingerland veel ruimte hebben voor extra bijkomende zaken binnen het ambtelijk apparaat, we hoorden het net al, dat die schaarste er gewoon nog heel erg is. Dit zal wel een knelpunt zijn als we op lokaal niveau e.e.a. willen realiseren. Wat betreft de 3 speerpunten, waarnaar gerefereerd wordt bij de vraag, ik lees geen dingen waar wij het als partij mee oneens zijn. Echter, het is vanzelfsprekend dat een goede uitvoering geld kost. Dat geldt voor ons als Lansingerland, maar dat geldt ook voor de regiogemeenten binnen onze regio, die het financieel nog veel slechter doen dan wij. U weet het, over Vlaardingen hebben we het vaak genoeg gehad. Dat ziet mijn partij echt als knelpunt. Wat betreft de succesfactoren, daar is ook niet een punt dat ik hier wil uitlichten. Wij begrijpen ze, een goede aanvulling van de PvdA, laten we wel rekening houden met de mensen die nog niet mee zijn binnen onze digitalisering. Daar lees ik niets over, dat is jammer. Voor de rest een goed stuk, prettig om het hier nog even over te hebben. Dank u.

Mevrouw Van Splunter, GL: Ik ga in herhaling vallen als ik via de voorzitter meneer Lieveerse wil bedanken voor het inbrengen van dit agendapunt. Ik vind het niet saai, mijn hart gaat er sneller van kloppen, maar dat is omdat het iets is wat beroepsmatig al bij mijn dagelijkse werk past, preventie. Het is heel mooi om ook te weten waar dit stuk vandaan komt. Het is mooi om te zien dat de regio Rijnmond ambitieus is. Deze koers is ook gebaseerd op de landelijke nota gezondheidsbeleid. Als je kijkt naar wat daar de uitgangspunten zijn, dan is er natuurlijk getoetst, al die afkortingen, de volksgezondheid toekomstverkenning. Dat gaat heel erg over: wat speelt er landelijk, welke uitdagingen hebben we? Waar we op het journaal veel van horen: arbeidstekort, begrotingsproblemen, we hebben steeds meer zorgvraag en die moet ook betaald worden. Dus we moeten anders naar zorg gaan kijken. Er is niet voor niets een landelijke nota opgesteld en daar is dit een mooi regionaal plan voor. Ambitieuze, maar wat gelukkig verder gaat dan het wettelijk minimum, want die vind ik wat beperkt. Als je namelijk ambities hebt om gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving te verbeteren, gezondheidsachterstanden te verkleinen, de druk op het dagelijks leven bij de jeugd en de jongvolwassenen aan te gaan en vitaal oud worden, wat eigenlijk 4 grote landelijke vraagstukken zijn, dan moet je daar ook op gaan handelen. Niet alleen crisismanagement doen als er een epidemie uitbreekt. Het mag wat ambitieuzer voor onze regio. Met andere woorden, ik moet de tijd in de gaten houden, want als ik ga praten blijf ik bezig, maar dan kan ik niets anders zeggen dan dat het heel mooi is dat er geleerd is uit de coronacrisis. Dat houdt in dat we makkelijk moeten kunnen opschalen, maar ook data gedreven risicoanalyses kunnen doen. Niet alleen data gedreven of via data mensen informeren, maar ook gewoon veel meer prognoses kunnen maken, doelgroepen eruit kunnen halen en dergelijke. Dat zijn alleen maar mooie zaken. Ik kan de speerpunten alleen maar toejuichen, zoals ze in dit stuk staan. Als het gaat over lokaal versus regionaal, ja, ik zou hem zelfs door willen trekken, ik denk dat je landelijk beleid, regionaal beleid en lokaal beleid moet afstemmen op elkaar, want uiteindelijk zijn het communicerende vaten, het hele systeem en zullen we moeten gaan kijken wat we lokaal daarin als Lansingerland mee kunnen doen. Ik hoop dan ook dat straks bij de vaststelling van de gemeenschappelijke regeling, zoals die er nu ligt, in de begroting voor de raadsvergadering, ik denk dat daar weinig ruimte meer is, maar dat we voor de toekomst wat ambitieuzer mogen zijn voor het bedrag dat we per inwoner gaan inzetten op gezondheid en preventie, want uiteindelijk start alles daarmee. Het systeem moet wel veranderen, landelijk, regionaal en lokaal.

Mevrouw Draak, VVD: Er is al heel veel gezegd. Ik ben even in de documenten gedoken. Wat mij opviel en dat komt ook in de woordvoering van de andere partijen naar voren, het gaat wel over wat verschillende dingen die door elkaar lijken te lopen, want de GGD heeft natuurlijk meerdere taken: controlerende taken, preventieve taken. Maar we hebben ze de afgelopen tijd vooral leren kennen van het crisismanagement in de coronapandemie. We hebben als land een beetje zitten slapen voor wat betreft pandemieën, maar toen de crisisorganisatie op gang was, toen was het best goed georganiseerd en hebben we daarmee van de GGD toch wel expertise leren kennen. Vervolgens heb ik het gevoel dat die crisis nu wordt aangegepen om een hoger budget te vragen, terwijl dat hogere budget volgens mij juist

niet nodig is voor de crisisorganisatie. Je kan er een mening over hebben of het wel of niet goed ging, maar in principe is dat gewoon goed opgepakt en daar zullen ongetwijfeld ook lessen uit geleerd worden. Ik ben even gedoken in wat andere GGD's, toen viel mij sowieso op dat de GGD van onze regio eigenlijk één van de betere websites heeft, zelfs voor minder digitaal vaardige mensen, want de website van de GGD Rotterdam Rijnmond is gewoon heel duidelijk en toegankelijk en goed doorzoekbaar. Waar ik achter kwam is dat de GGD Rijnmond ook één van de grootste GGD's is. Het bedrag van € 5,77 per inwoner wat inderdaad enorm laag is en waarvan je je afvraagt waarom het zoveel lager is dan gemiddeld, dat is iets wat ik ook graag zou willen weten, maar we hebben wel 1,3mln inwoners. Terwijl andere regio's ook bepaalde basisvoorzieningen in de GGD moeten organiseren, ze krijgen misschien een hoger budget per inwoner, maar vermenigvuldigd met minder inwoners. Mevrouw Gielis: Mevrouw Draak praat over een hoger budget, een hogere bijdrage, maar volgens mij is dat door de GGD nog niet gevraagd aan ons. Mevrouw Draak: Nee, dat klopt. Daarom zei ik aan het begin: dat is het gevoel dat ik krijg, dat daarop wordt voorgesorteerd, wat op zich verder niet erg is, maar het houdt mij bezig. Ik heb de vraag meer gehoord, hoe dat kan, dat onze bijdrage laag is. Als ik doorga naar de vragen van de heer Lieverse uit het besprekstuk, wat vindt de VVD van de manier waarop de GGD de coronapandemie evalueert? Gewoon prima. Wat vinden wij van de formuleerde speerpunten? Daar kan je niets op tegen hebben, dat heb ik tot nu toe ook gehoord. Meneer Alsemgeest refereerde daar net op een andere manier aan, er zijn wel heel veel partijen in Nederland die met preventie bezig zijn op het gebied van gezondheid en uitgerend de GGD staat best wel ver van de patiënt of de mens af. Preventie wordt door huisartsen gedaan, door allerlei fysiotherapeuten, door het centrum voor jeugd en gezin als het over kinderen gaat, door scholen gedaan, door werkgevers gedaan, de gemeente hebben we ook gehoord als partij. Waar ik me nog een beetje zorgen over maak, is of dat allemaal wel goed op elkaar afgestemd is en of er niet veel te veel dubbel wordt gedaan hiermee, los van het feit dat de geformuleerde speerpunten natuurlijk goed en belangrijk zijn naar mijn idee. En dan de succesfactoren, de regionale factoren. Die komen op mij meer over als algemene succesfactoren voor een organisatie, die in dit geval gaan over de GGD-regio Rijnmond, maar ik vond het niet echt perse regionale factoren. Dan zou je meer denken aan meer informatie over wat nou specifiek het probleem in deze regio is. Dat las ik er wat minder uit. Wat fijn is, is dat de GGD ambitieus is. Wat mij betreft is dat alles wat erover te zeggen is.

Mevrouw Heijblom, D66: Toch veel dank aan Paul Lieverse voor het agenderen van dit stuk. Hij had het over de GGD die saai is. Niet meer, wat mij betreft. Ze hebben een bewonderingswaardige taak gedaan de afgelopen 2 jaar. Het duurde even, maar geweldig dat je de gegevens toch maar in je corona-app kon zien, dat hebben we toch heel snel met elkaar voor elkaar gekregen. We zijn het in grote lijnen eens met de strekking van dit stuk. De GGD Rotterdam Rijnmond moet zich versterken en zich ook gaan richten op preventie en bescherming. Maar deze preventie en bescherming is niet alleen een regionale opgave, maar zeker ook een lokale en gemeentelijke opgave. Gezondheid is meer dan alleen niet ziek zijn. Schone lucht, goed werk, voldoende sporten en geestelijke gezondheid zijn het startpunt van een gezond leven. Voorkomen dat mensen ziek worden is het beste medicijn voor een vrije samenleving, dat vinden we heel belangrijk als D66. Samengevat: gezondheid raakt ook aan levensdomeinen zoals werk en inkomen, sport en cultuur, economie, duurzaamheid, veiligheid en het sociale domein. In deze domeinen heeft de gemeente een centrale rol. Met andere woorden: ook de gemeente heeft een belangrijke rol m.b.t. preventie en bescherming. Inmiddels zijn er al 300 lokale gemeentelijke preventieakkoorden gesloten naar voorbeeld van het nationale preventieakkoord. Elke gemeente heeft daarom zijn eigen accenten. Op 29 maart 2021 heeft Paul Lieverse gevraagd naar de financiën omtrent het lokale preventieakkoord. Op 20 april 2021 is hierop gereageerd door het college en ik moet heel eerlijk zeggen: het is mij niet helemaal duidelijk hoe het hiermee staat. Er kan aanspraak worden gemaakt op een soort van subsidie, een soort bekostiging voor het maken van zo'n preventieakkoord. Ik weet niet wat daarvan overeind staat en ik kan dit eigenlijk ook nergens vinden, dus dit is een vraag voor de wethouder. Daarnaast is er door de gemeente niet gewerkt aan een akkoord vanwege capaciteitsprobleem in relatie tot de coronacrisis. De vraag aan de wethouder is of dit inmiddels is opgepakt. Met andere woorden: hoe staat het hiermee? Natuurlijk heb ik ook respect voor de beperkte huidige bezetting en de vele vacatures die we hebben binnen de gemeente, maar ik weet ook dat je voor het opzetten van een lokaal preventieakkoord nog steeds heel veel hulp kan krijgen bij de VNG en dat er inmiddels heel veel mooie voorbeelden zijn, die we misschien wel zo kunnen kopiëren.

Mevrouw Gielis, L3B: Ik doe deze woordvoering namens Carin van Rooijen. Zij heeft een hele grote stem in onze partij, maar helaas heeft ze vanavond even letterlijk geen stem. De CU heeft het koersdocument van de GGD op de agenda gezet en daar is ook L3B de heer Lieverse dankbaar voor, want dit document verdient inderdaad meer aandacht dan zomaar weg geschreven te worden als een hamerstuk. Dat blijkt ook uit het feit, dat we hier al bijna een half uur over aan het praten zijn. De eerdere sprekers, met name de heer Alsemgeest hebben al veel goede woorden gesproken, die wij kunnen onderschrijven. In de bijgevoegde oplegger voor het agenderen van het koersdocument wordt door de CU benoemd dat in deze notitie wordt gewezen op de zwakte van de organisatie, zoals is gebleken tijdens de coronacrisis en dat

het nodig is te leren van de afgelopen periode. Daar is L3B het volledig mee eens, tenminste, met dat laatste deel van de opmerking. Echter, wij zien dat niet terug in het koersdocument zelf. Op 1 zin na, die spreekt over geleerde lessen corona, maar er zijn geen directe pandemie leerpunten leesbaar in het stuk, terwijl er tijdens deze pandemie vooral gemis was aan draaiboeken voor een dergelijk grote en snelle uitbraak. De crisisorganisatie had erg veel tijd nodig om op te starten, wat ons betreft een gemiste kans van de GGD, maar wie weet komen we daar op een later moment nog over te praten. Dan gaan we in op de vragen de CU. Vraag 1, wat vindt de commissie van de manier waarop de GGD de coronapandemie evalueert? En de genoemde leerpunten, maar dat hebben we al eerder gezegd. Een echte evaluatie halen wij niet uit de tekst. Dit antwoord moet volgens ons gehaald worden uit de aanleiding: wat is de rol van de GGD die gedurende de coronacrisis klaarblijkelijk sterk veranderd is. Vraag 2, wat vindt de commissie van de nieuw geformuleerde speerpunten? Dan gaat het over lokale of regionale aanpak. De GGD verwoordt de 3 speerpunten met een wederzijdse afhankelijkheid die niet los van elkaar kan worden gezien. Daar zijn we het helemaal mee eens, want bescherming van publieke gezondheid, een gezonde levensstijl, preventie en gezonde leefomgeving hebben allemaal met elkaar te maken, maar dat waren al de taken van de GGD, ook voor de coronatijd, dat is hun corebusiness. Ten tijde van de pandemie is maar weer gebleken hoe cruciale positie die GGD heeft. Ze is een spin in het web van ministerie, medici, gemeenten en bewoners. Taken kunne zowel regionaal als lokaal worden vorm gegeven. L3B veronderstelt dat lokaal meer ruimte biedt voor op maat organiseren, terwijl de verenigde krachten en inzichten weer zouden kunnen pleiten voor een regionale aanpak. L3B is daarom van mening, dat dit afhankelijk van de doelstelling en de schaalgrootte moet worden bepaald. Vraag 3, de omschreven succesfactoren. Dat zijn er 9. Wij zullen ons in de woordvoering focussen op de laatste 2 succesfactoren, die met name gaan over data en de verwerking daarvan. Hier is zeker aandacht voor nodig, maar wat L3B betreft wel vanuit een andere focus dan hoe het nu omschreven is. In het document gaat het vooral over optimalisatie van processen, analytische doeleinden en het zijn van een informatieknooppunt. De GGD datalek uit 2021 is in omvang het grootste datalek dat Nederland ooit heeft gekend, dus L3B zou graag zien dat de GGD haar focus legt op data-veiligheid, zodat bewoners niet alleen van Lansingerland maar van onze regio weer gerust gebruik kunnen maken van de GGD-diensten zonder daarbij het risico te lopen dat persoonlijke gegevens op straat komen te liggen. Om die reden ziet L3B de digitale veiligheid van de GGD als speerpunt. Om af te sluiten, we zijn het volledig eens met de heer Lieveise om zonder papieren tijger nader met de GGD in overleg te gaan om verder te verdiepen op dit onderwerp. Dank u wel, meneer Lieveise.

Beantwoording college

Wethouder Crossen: Allereerst wil de commissie en de heer Lieveise bedanken voor het agenderen. Namens de gemeente ben ik lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling van de GGD en het is goed om vanuit de raad wat mee te krijgen, waar uw aandachtspunten zitten, wat u belangrijk vindt, dus daarom is dit bespreekpunt voor mij ook heel fijn. U zei: we moeten nader in overleg met de GGD. Het werd in die brief ook aangeboden, ik denk dat de directeur daar ook heel graag toe bereid is om hier in de commissie van gedachten te wisselen over deze punten, maar het is aan u en de griffie om dat te organiseren. Ik weet dat dat voor de GGD ook heel belangrijk is. Ik ga niet op alle punten in, maar er waren een paar punten waarop aan het college, aan de wethouder, om een reactie werd gevraagd over de financiële middelen. Eigenlijk heeft u elkaar, dat vind ik altijd mooi, in de bespreking in de commissie daar al antwoord op gegeven. Mevrouw Draak, ik vond het een mooie analyse van u, juist omdat het een hele grote GGD is, zijn die algemene kosten wat beter verdeeld. Wethouder, wat ga je eraan doen? Het is inderdaad zo, we zitten in een gemeenschappelijke regeling met al die gemeenten. Ik heb pas een discussie meegemaakt over de kosten om te adviseren over de omgevingswet, wat voor Lansingerland heel vanzelfsprekend was om dat bij de GGD onder te brengen, omdat daar de expertise zit, dat werd door u ook genoemd, de luchtkwaliteit, de leefomgeving, daar heb je de GGD voor nodig. Maar dat werd elke keer afgestemd door de meeste gemeenten, omdat ze geen extra geld voor de GGD wilden voteren, raar woord, maar u begrijpt wat ik bedoel. De gemeente Lansingerland heeft gezegd: wij willen dat nu dus wel gaan inkopen bij u, want de GGD moet ook expertise opbouwen en daarvoor moet de gemeente over de brug komen met geld, want anders hebben we dat niet. Zo zit gemeente Lansingerland in deze regeling. Dus, wethouder, wat doe je eraan? Ja, dat is ook wel het samenwerken binnen een gemeenschappelijke regeling, waar iedereen het erover eens moet zijn, maar waar je als gemeente naast de basistaken ook je eigen plustaken in kunt kopen en wij daar graag gebruik van maken. Meneer Xhemaili en anderen hadden het over de preventieve aanpak, preventieve leefstijl. Het college zelf, zoals de oude raadsleden, van de vorige periode, weten is de gemeente druk bezig met de nieuwe samenlevingsvisie voor de komende periode waar juist dit helemaal bovenaan staat. U heeft al een soort workshop gekregen over positieve gezondheid, dat hoorde ik in een aantal woordvoeringen ook terug, dat is veel meer dan niet ziek zijn, juist aan de voorkant het blijven meedoen in de maatschappij, dat is positieve gezondheid en daar zet onze gemeente uiteraard volop op in, omdat we aan zien komen dat de WMO-kosten echt heel explosief gaan stijgen en we dus aan die kant moeten gaan zitten, al is het

alleen maar om de kostenkant te kunnen beheersen, maar het allerbelangrijkst is dat het voor inwoners fijn is om in hun eigen kracht te staan, niet afhankelijk te zijn van allerlei zorgverleners, maar zelf hun leven te kunnen bepalen. De PvdA vroeg naar wat sleutelfiguren in de wijk zijn. Ik weet dat het met name in Rotterdam een aanpak is, dat was het al heel lang, om in wijken met veel achterstanden te zoeken naar buurtvaders als het gaat over veiligheid, over gezondheid. Ik zie vaak een huisarts uit Rotterdam op televisie, dat is ook zo'n sleutelfiguur die groepen bereikt die wij als overheid niet zo makkelijk bereiken. Dat zijn sleutelfiguren, die er op allerlei terreinen zijn. De heer Bergwerff heeft terecht geconstateerd, dat het inderdaad een gemeenschappelijke regeling is en dat er ook gemeenten zijn die geen extra geld op en begroting op kunnen nemen, dus ik ben er al heel blij mee dat we straks het geld voor de omgevingswet, daar loop ik op vooruit, maar dat we dat gaan opnemen in onze begroting, maar daar gaat u uiteraard over. Mevrouw Van Splunter is echt geïnspireerd door dit stuk, dus wij begrijpen elkaar goed en weten dat we als gemeente juist hierop in gaan zetten. Doen we het dan dubbel? Nee, ik zie de GGD echt als het kennisinstituut voor bijvoorbeeld de advisering omgevingswet, heel veel regionale kennis moet daar zitten en opgebouwd worden, maar lokaal moeten wij al onze netwerken inzetten om dit voor elkaar te krijgen. Dus bij al je preventieve acties richt je je subsidies zo in, dat het daar op ingezet wordt. Je helpt je vrijwilligersorganisaties om hierop in te zetten. Daar ga je als gemeente op sturen. Daar komen we verder nog over te spreken in diezelfde samenlevingsvisie, waar dit echt het overkoepelende thema is. Ik heb wel gezegd: omgevingsvisie, samenlevingsvisie. Volgens mij staat het woord gezondheid daarboven, is dat waar we als overheid, als gemeente de komende jaren ons echt mee bezig moeten houden. Mevrouw Draak, dank u voor uw analyse, die hielp mij ook. Dat weet ik niet, hoor, mevrouw Heijblom, hoe het staat met het gemeentelijk preventieakkoord. Sinds ik hier in november begonnen ben heb ik daar nog niet over gehoord, maar ik denk dat uw analyse juist is, als die capaciteit er op dit moment nog niet is. Ik kan het me voorstellen dat we het laten meegaan met de samenlevingsvisie, waar dit ook bij hoort, dus dat we dan niet onder de noemer gemeentelijk preventieakkoord hebben, maar wel met elkaar die speerpunten gaan vaststellen in de overkoepelende samenlevingsvisie, maar dat zeg ik nu even vanuit mijn idee daarover, daar gaan we naar kijken, maar fijn dat u dit aandachtspunt heeft meegegeven, dat gaan we zeker doen. Mevrouw Gielis, dank. Ja, dat datalek, dataveiligheid, oh, wat is dat belangrijk. Nu heeft u wel een aantal dingen genoemd waar niet alleen de GGD voor verantwoordelijk was, want corona was iets van VWS, maar dat hoeft u ook allemaal niet uit te leggen. Het was gezamenlijk, grote inspanning gepleegd. Misschien mag ik 1 aandachtspunt zelf mee geven, de GGD had ook een succesfactor, een goede samenwerking met de JGZ. Ik had me erover verbaasd toen ik hier in november binnen kwam, toen dacht ik: waar is de JGZ hier? Dat zit hier dus in een andere regeling van de CJG, dan heb je een raad voor publiek belang, wat ik een ingewikkelde regeling vind. Als je het hebt over: gaat het geld naar overleggen en allerlei organen. Dan zou het voor mij persoonlijk een verbetering zijn als ze de JGZ gewoon bij de GGD onderbrengen, maar het is een heel persoonlijke noot, die wordt zeker niet door mijn collega's in de regio gedragen, maar de GGD snapt mij wel. Dat komt omdat ik uit een andere regio kom.

Tweede termijn

De heer Lieverse, CU: Dat wordt een korte tweede termijn, ook om het tijdstip. Overigens, ik had een opmerking over saai, maar dat was ironisch bedoeld, voor de helderheid. Ik heb met veel plezier 8 maanden gewerkt bij de GGD, zij het een andere GGD dan deze, tot afgelopen februari. Een aantal dingen om op te reageren. Er werd door de VVD iets gezegd over: hoe belangrijk is het eigenlijk, want huisartsen en fysiotherapeuten doen toch ook al iets aan preventie. Het is een heel andere soort preventie als je praat over publieke taken. Om een voorbeeld te noemen: een kind wordt gezien door het CJG, maar een kind dat naar de kinderopvang gaat of de kinderopvang hygiënisch in orde is, doet de GGD, dat is een publieke taak. Als het gaat over de huisartsen die zich op dit moment bemoeien met de medische zorg aan Oekraïners, dan loopt dat via de GGD. Ze moeten ook declareren via de GGD, dat is namelijk een publieke taak, om dat goed op gang te krijgen. Mijn vrouw deed vanmiddag spreekuur, ze zag een patiënt die ze verdacht van apenpokken, zij heeft ter plekke met de GGD overlegd: wat moet ik doen, wat is de richtlijn hiervoor? Dat is de kennis die gebruikt wordt om en zorg maar ook publieke taken te verenigen. Op dit moment speelt ook de apenpokken, het is maar wachten wat een vogelgriep gaat doen, wat de varkenspest gaat doen, of het overspringt van dier op mens. We hebben een krachtige GGD nodig om dat soort dingen voor ons in de gaten te houden. Ik ben vooral blij met de opmerkingen die gedaan zijn om de GGD hier een keer uit te nodigen. We hebben ooit een beeldvorming gehad, die niet door kon gaan wegens corona, maar ik denk dat het fijn zou zijn om opnieuw de directeur te vragen om alsnog die beeldvorming te doen met deze nieuwe raad. Dat zal natuurlijk niet meer voor de zomer zijn, maar het zou wel heel welkom zijn. Tot zover.

Mevrouw Draak, VVD: Ik wilde alleen even heel kort reageren op de heer Lieverse. Als het overkwam alsof ik me afvroeg of het belangrijk was wat de GGD deed, dat was niet wat ik wilde zeggen. Mijn zorg zit er meer in dat als heel veel partijen zich met preventie bezig gaan houden of er dan niet overlappen

zijn en of je dan de capaciteit van de GGD niet beter op een andere manier kunt gebruiken omdat andere partijen ook al aan preventie doen. Het was meer een soort vraag, een open vraag waar ik het antwoord niet op weet, gewoon iets wat in mijn gedachten speelt als ik deze stukken lees. Zo was het bedoeld. Inderdaad, er lopen zaken door elkaar heen, de GGD heeft controlerende taken, heeft preventieve taken, heeft taken in gezondheids crisis, het doet ook nog iets aan reizigerszorg, geeft allerlei adviezen over bijvoorbeeld ongedierte, hygiënecontroles, dus we weten hoe belangrijk de GGD is bij de VVD. Ik hoop dat ik hiermee de heer Lieveerse heb gerust gesteld.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik wil de heer Lieveerse en de wethouder nogmaals danken voor de beantwoording en agendering van dit besprekingspunt. Ik kan uiteraard niet overeenkomen aan de woorden van de heer Lieveerse, zeker niet vanuit zijn deskundigheid en expertise als arts, dus heel mooi. Ik wil even terugkomen op de samenlevingsvisie, die de wethouder benoemde. Mooi, dat het er komt en dat daar aandacht is voor preventie en stimuleren van een goede leefstijl. Dat is heel belangrijk in een gemeente, zeker bij de mensen die een krappe beurs hebben, een sporttoelage, dat is wat bij me opkomt, maar ik vind het wel belangrijk dat dat komt en dat wij daar met zijn allen nog een ei over gaan leggen, ermee aan de slag gaan. Heel fijn. Dank u wel.

Mevrouw Van Splunter, GL: Dank wethouder, voor de beantwoording van de vragen. Als GL, groentje, ben ik heerlijk aan het grasduinen in alle visiestukken, overdrachtsdossiers, die hiermee te maken hebben, dus daar ga ik absoluut verder mee. Ik ben ook zeer groot voorstander van een gesprek met de GGD en volgens mij is in de brief van de GGD gevraagd om vanuit deze koers en ambities rekening te houden met wat erin staat als het gaat over een keuze maken in ons eigen beleid. Die wilde ik nog even graag benadrukken, want ik denk dat als we allen aangeven dat preventie belangrijk is en dat de GGD een mooi orgaan is met expertise, dat we aan die vraag moeten voldoen.

De heer Alsemgeest, WIJ: Een paar puntjes, terugkomend naar de wethouder. Zij sprak van: wethouder, wat ga je eraan doen? Ik had een beetje het idee dat dat uit mijn mond kwam en dat kan nooit zo de bedoeling zijn geweest, dat dat zo overkwam, want dan moeten we de vraag stellen: wat gaan we eraan doen? En niet: wethouder, wat gaat u eraan doen? Verkeerd. Heb ik nog een opmerking naar mevrouw Draak. We hebben 1,3 mln inwoners in deze regio en daarom zou het bedrag wel wat lager kunnen zijn. Dan heb ik het idee: massa is kassa. Maar dat kan natuurlijk niet zo zijn. Ik denk dat er binnen onze regio hele andere problematiek speelt dan bijvoorbeeld in de regio Drenthe, Groningen of Friesland. Daar is bijvoorbeeld de luchtkwaliteit al heel anders dan bij ons, dus daar moet ook anders met het geld omgegaan worden. Voor de rest, het idee om de directeur van de GGD uit te nodigen om hier eens wat meer over te komen vertellen, dat lijkt mij een geweldig idee. Mevrouw Draak: Ook hier weer even ter verduidelijking, ik weet het echt niet beter of zo, of het teveel of te weinig is, maar ook dit was meer een overdenking. Er wordt gezegd: ja maar de GGD Rotterdam Rijnmond krijgt zoveel minder geld. Aangezien dat gat zo groot is, ben ik wat onderzoek gaan doen en was het mijn conclusie dat het er mogelijk mee te maken heeft, maar ook hiervoor geldt weer dat het heel belangrijk is dat de dingen die u noemt goed gebeuren en goed georganiseerd zijn. De heer Alsemgeest: Heel goed, mevrouw Draak, dank voor de interruptie. Ik denk dat dit één van de eerste punten is die we kunnen bespreken met de directeur van de GGD als hij bij ons op visite komt. Dank u wel.

Mevrouw Gielis, L3B: Gezien alles wat hier vanavond over gezegd is, onderschrijven wij heel erg van harte het idee om de directeur van de GGD hier uit te nodigen. De gedachte van de wethouder begrijpen wij, over het verbinden van de JGZ en de GGD, die zullen we dan ook zeker in de bespreking naar voren laten komen. Dank u wel.

De voorzitter: Er wordt nu geen beslissing gevraagd over dit agendapunt, dus dan sluiten wij hierbij het agendapunt af.

7. Actualiteiten uit het college

De voorzitter: Heb ik het goed begrepen, wethouder Cnossen, dat u uw actualiteit reeds heeft gedeeld? Wethouder Cnossen: Dat heeft u goed begrepen. De voorzitter: Uitstekend.

8. Actualiteiten uit de commissie

De voorzitter: Eén van de commissieleden met een actualiteit? De heer Lieveerse, CU: Het is goed om te melden, wat ook in de IBABS-agenda staat, er is een Samen aan zet-bijeenkomst. De wethouder was er aanwezig en ook Leon Erwich. Het was heel vruchtbaar om met een heleboel organisaties bij elkaar te horen hoe zij het probleem eenzaamheid onderkennen, in kaart brengen. Het was over en weer heel leerzaam om met elkaar kennis te maken en erover te leren.

9. Verbonden partijen

De voorzitter: Eén van de commissieleden die daar iets over wil zeggen? Nee. Dan wil ik er nog wel graag iets over zeggen tegen u allen, als uw voorzitter. In de commissie samenleving valt o.a. ook de gemeenschappelijke regeling jeugd. Dat is precies een gemeenschappelijke regeling waar op dit moment nog geen raadsrapporteur is aangesteld, geen van de fracties heeft daarvoor een kandidaat aangewezen. Ik wil u maar even meegeven namens het enthousiaste team en de wethouder, doe o.a. de GR jeugd in de portefeuille heeft, dat zij er enorm naar uitkijkt om samen te werken met een raadsrapporteur. Mocht u zich nog bedenken en het alsnog graag willen, dan kunt u zich melden bij de griffie. U heeft nog een paar weken om dat te bedenken. De heer Lieverse heeft gelijk, nog 1 week.

10. Rondvraag en sluiting

De voorzitter, om 23.10 uur: Wij hebben vandaag een aantal sprekers gehad, wij hebben over 2 stukken ter besluitvorming aan de raad voorgelegd die als hamerstuk vast te stellen, we hebben een bespreekpunt van de heer Lieverse gedaan en we hebben gemerkt dat we op een nieuwe manier gaan samenwerken met uw voorzitter, dat wordt even wennen aan elkaar, daar gaan we een succes van maken. Ik wil u in ieder geval hartelijk danken voor deze vergadering. Ik sluit de vergadering.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.